

Svenska
Fyrsällskapet
www.fyr.org

Blänket

2024 4 Årg 28

Adress:

Svenska Fyrsällskapet
Box 1200
131 27 Nacka Strand
Tel 08 710 3333

Hemsida: www.fyr.org

Redaktör:

Maria Elsby
Terrassvägen 3 Stockevik
451 78 Fiskebäckskil
Tel. 0523-221 39
Mobil: 0707-804375
e-post:
maria.elsby@gmail.com

Ansvarig utgivare/ordf.

Jan Olsén
Boda Byväg 13
139 90 Värmdö
Tel. 0706-223137
e-post: jankg.olsen@gmail.com

Nästa manusstopp:
1 december 2024

ISSN 1404-3262

Omslagsbild:
Hirtshals, Danmark
Foto: Peter Jensen

Svenska
Fyrsällskapet
www.fyr.org

Blänket

2024:4

Informationsskrift
för medlemmar i
Svenska Fyrsällskapet.

*Författarna är själva
ansvariga för artiklarnas
innehåll och bilder.*

Bankgiro: 5401-9344
Bank: Handelsbanken
IBAN: SE30 6000 0000 0005 0942 0818
Bic/Swift-code: HANDSESS
Organisations nr: 802439-0216

Innehåll

Hej alla fyrälskare	4
<i>Jan Olsén</i>	
Redaktörens ruta	5
<i>Maria Elsby</i>	
Djurö fyr 150 år	6
<i>Lars Göran Nilsson</i>	
Fyrmuseum på Landsort	11
<i>Christian Lagerwall, Ulf Schloss & Anders Unosson</i>	
The Royal Sovereign Lighthouse - början på något nytt?	12
<i>Ed Peppitt</i>	
Barnens sida	17
<i>Redaktören</i>	
RÖTT, RÄTT eller FEL	18
<i>Magnus Rietz</i>	
En natt på Hällö	23
<i>Kerstin Wretling</i>	
En vecka på Gotlands södra udde	24
<i>Ewa & Torbjörn Messner</i>	
Hirtshals fyr	26
<i>Peter Jensen</i>	
Några reflektioner som jag gärna vill förmedla	31
<i>Ulf Schloss</i>	
Björn på resa	32
<i>Björn Hedberg</i>	
Årets Internationella fyrdag i Lysekil	34
<i>Magdalena Skalegård</i>	
Internationella fyrdagarna 17 och 18 augusti 2024	36
<i>Ulla Hillberg</i>	
Fyrwiki - något för dig?	37
<i>Maria Elsby</i>	
Dagsutflykt till Hävringe Fyr- och Lotsplats	38
<i>Ulf Schloss</i>	
Boktips	41
Fyrnytt	42
<i>Ingela Örtendahl, Per Mattsson & Jan Olsén</i>	
Svenska Högarna och kroppen	44
<i>Carsten Peterson</i>	
Hanö fyrplats	46
<i>Marianne Holm</i>	
Notiser	10, 41, 46
Till Esbjörn Hillbergs Minne	47
Klubbmärken, tröjor, m.m.	48
Hur blir jag medlem i Svenska Fyrsällskapet?	49
Hur gör man för att få en artikel publicerad i Blänket?.....	49
Svenska Fyrsällskapet; styrelse och kommittéer	50
Medlemsavgifter för 2024	51

HEJ ALLA FYRÄLSKARE

Ett händelserikt fyrår håller på att ta slut.

Vårt fyrbesöksprojekt har kommit långt. Alla fyrsaker som vi fick dispositionsrätten till av Sjöfartsverket har vi delat ut främst till fyrplatser som är Statliga byggnadsminnen. Några fyrplatser som inte är byggnadsminnen, men stora besöksmål, har också varit mottagare.

Det har varit mycket verksamhet på många fyrplatser när det gäller att bygga utställningar. Många är färdiga. Projektet har skapat ett jätteroligt engagemang.

På några platser har Fyrsällskapet själva genomfört alla arbeten. Sjöfartsverket har också genomfört en hel del renoveringar i de utrymmen som utställningarna ska finnas i.

Sjöfartsverkets fyrrenoveringar fortsätter med god fart. Just nu är det Stora Karlsö, Fårö och Gotska Sandön som är igång.

Under 2024 har vårt utställningsfokus legat på den södra halvan av Sverige. Nästa år är det den norra halvan som gäller.

Vi har haft planeringsträffar med fartyget Birka Gotland. Tanken är att genomföra en fyrkryssning den 20/5 2025. Vi återkommer med mer fakta i Blänket nr 1 2025. Faller kryssningen väl ut så kan det bli en återkommande verksamhet. Jättekul!

Våra programkommittéer har haft en omfattande verksamhet med föredrag, utflykter och deltagit i olika båtverksamheter för att informera om vår verksamhet.

Vi har ett stadigt medlemsantal på strax över 5000.

Ha en fin jul och ett bra nytt år så hörs vi igen på det nya året.

Janne Olsén

Redaktörens ruta

Otroligt men ändå sant, d.v.s. att detta är årets sista nummer av Blänket. Visst var det sommar alldeles nyss och nu är det höst i mellersta och södra delen av vårt land medan man i norr redan har fått känna på det vita fluffet.

Kanske tycker en del att det är konstigt att sista numret inte kommer i december men allt har sin förklaring. Året har 4 kvartal precis som antalet Blänket. Det medför att tidskriften kommer ut ungefär var 3:e månad. Två av numren är bundna till en viss tidpunkt. Nummer 1 måste komma ut innan vårprogrammets första datum infaller och nr 3 måste finnas ute i god tid före den Internationella Fyrdagen. Övriga nummer kommer kring påsk och som nu i månadsskiftet oktober/november.

Det har varit ett spännande år där mycket har hänt. I många år har det talats om ett nationellt fyrmuseum. Nu har det hänt, inte ett större museum utan flera enskilda fyrplatser har fått möjlighet att utvidga befintliga utställningar eller arrangera nya genom avtalet med Sjöfartsverket om att få låna fyrmateriel som blivit över efter fyrrenoveringar. Vilken möjlighet! Nu kan många fler få se intressanta utställningar när allt inte är koncentrerat till en plats.

Eftersom jag varit sjuk och inte trodde mig om att kunna fortsätta som redaktör och därför sökt efterträdare, tror jag att vi nu hitta två personer som kan ta över när det blir dags. Nu har jag, åtminstone för mig, glädjande nog, blivit bättre och kommer att kvarstå som redaktör ett tag till. De nya får på så sätt tid att "skolas in".

Som ni ser i detta nummer så finns det en hel del om fyrar utanför Sveriges gränser. Svenska Fyrsällskapet har nu funnits i 28 år och mycket av det inhemska är avbetat. Jag har under min tid som redaktör försökt att dokumentera livet på de flesta stora fyrplatserna. Tycker du att någon/några saknas så hör av dig.

Jag har sagt det många gånger men det tål att upprepas. Vad vill medlemmarna helst läsa om, jo hur livet levdes ute på dessa isolerade ställen som fyrplatserna representerade. Är det dramatik involverat så blir det ändå intressantare. Människan är ju så beskaffad att det måste hända något. Jämför med ett formel 1 lopp. Hur intressant är det om alla kör 95 varv och kommer i mål i samma ordning som de startade. Hur tragiskt det än är så vill man att något skall hända. När det gäller våra fyrar så har det hänt mycket i deras närhet där fyrpersonalen har fått riskera sina egna liv för att rädda andras.

Jag är också tacksam om du hör av dig om du ser någon artikel som berör fyrar i ditt närområde t.ex. i lokaltidningen. Det måste inte vara något revolutionerande utan kan bli en notis i Fyrnytt. Att sprida informationen är väsentligt.

Till slut vill jag önska alla en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År!

Ett varmt tack till alla som bidragit till Blänket.

Maria Elsby

Djurö fyr 150 år

Lars Göran Nilsson

Noludden blev platsen för fyren

Sveriges mest isolerade bebodda fyrplats lär Djurö fyr ha varit. Isoleringen hörde framför allt samman med perioderna vid isläggning och islossning som kunde hålla invånarna avskurna från omvärlden i flera månader.

Det blåste så vi trodde att vi skulle blåsa bort och det slog i spjällen så det var hemskt. Var det vinter kunde hela udden isa ner. Jag har upplevt att det inte gick att gå ut och stå på benen. Men det är så sällan det förekommer, det är inte varje år. Jag har upplevt att vattnet ryker rätt över hela udden. Likadant som på Stånguddens så skall det vara en speciell vind och vindstyrka för detta. När detta sedan fryser så blir allting till is. Så berättade Greta Isaksson, född 1915, dotter till Adina, kallad Ada för att inte förväxlas med modern Adina, fyrvaktarhustru på Lurö, vid köksbordet i Götene, 1991.

Den förste fyrvaktaren på Djurö var August Andersson Funke. Funke hade enligt traditionen 1858 köpt hela Djurö för en kopparkittel på exekutiv auktion. Han var själv bosatt på öns södra del. År 1874 sålde han Noludden i norr till Vänerens Seglationsstyrelse och där anlades fyrplatsen.

Vid klippstupen på Noludden reser sig Djurö fyr över Vänerens vattenlandskap. Djurö är en säregen fyrmiljö, idag belägen i en nationalpark. Här är långt till

närmsta samhälle och runt om bara vatten. Ögruppen med hundratals öar, holmar och skär ligger mitt i segellederna mellan norr och söder i Väneren. Många var haverierna och förlisningarna innan fyren tändes.

Trots att Funke senare sålde av resten av Djurö 1890, lär han varit kvar som fyrvaktare till 1901. Det året efterträddes han av Frans Persson.

Vinter på Djurö någon gång på 1940-talet.

Ensamma på ön

Frans och Ulrika Persson hade flera barn och kring ett par av barnen utspelade sig en åtminstone i södra Vänern berömd episod. Just i en av de nämnda perioderna i isläget var familjen i färd med att flytta. Båten kunde inte bära allt bagage och familjemedlemmar. Det blev bestämt att äldsta dottern, Klara 15 år, och brodern Lars skulle stanna tills fadern kunde återvända. Isen kunde emellertid inte forceras varför barnen blev ensamma kvar på ön i sex veckor vårvintern 1915. Barnens ensamma dagar och veckor slutade väl.

Uthuslänga till fyrplatsen, 1999. Till de bemannade fyrplatserna fanns en bestämd uppsättning byggnader; länga med lagård, vedbod och dass. Oljeboden stod en bit från de andra byggnaderna. På Djurö finns också sjöboden i behåll.

Svenssons

Efter att familjen Persson flyttat iland blev 1916 Thorvald Svensson ny fyrvaktare på Djurö. Svensson var från Kålland och hustrun Adina, kallad Ada, var fyrvaktardotter från Stångudden på Lurö. När maken avled 1922 övertog Ada Svensson fyrvaktartjänsten.

År 1927 inrättades två tjänster vid Djurö fyr eftersom fyren skulle förses med mistsignalering med tyfon. Ada Svensson blev då biträdande fyrvaktare och svågern Petrus Svensson tog tjänsten som fyrvaktare.

Anna Svensson, fyrvaktare Petrus Svenssons hustru, på Djurö. Anna och Petrus Svensson vaktade fyren från 1922 till 1942

Karl Erik Ottersten var biträdande fyrvaktare men övertog 1951 fyrvaktarbefattningen och hade den till 1963. På Aspholmen 1964, därefter fyrvaktare och fyrmästare i Mariestad fram till pensioneringen i oktober 1982.

Ada Svensson gifte om sig 1932 med Karl Ottersten som var tillsyningsman på Djurö. Ottersten var då även biträdande fyrvaktare men övertog 1942 tjänsten efter Petrus Svensson.

Bertil Ottersten, som till 1963 varit biträdande var sedan fyrvaktare på Djurö till 1969. Samma år avbemannades Djurö och Bertil Ottersten flyttade över till Sökojans fyr i Hammarö skärgård.

Efter 1969 har inte Djurö haft några åretruntboende längre

Adina "Ada" Svensson

När nu dottern Ada bor där i Ormedalen på Lurö, träffar hon drängen "Framme på Lurö", vid Bruket, Thorvald Svensson från Gärdeviken på Kållands östsida. De förlovade och gifte sig 1914.

Ada var gravid på vintern och i februari föddes dottern, Greta. På våren flyttade

de ut till Stångudden, där det nu fanns ett fyrbostadshus sedan 1905.

Genom fader Nils rekommendationer hos Seglationsstyrelsen anställdes Thorvald som fyrvaktare på Djurö. Nu hade de kommit så långt det bara går på Väneren, en mer avlägsen boplats går inte att hitta. En bättre avlönad fyrvaktartjänst gick heller inte att hitta i sjön.

1916, mitt i vintern var det dags för Ada att föda sitt andra barn. Thorvald hade tändkulemotor i båten och de begav sig mot Gärdeviken, på Kålland, för födseln. Ada bevarade sitt lugn, sägs det, och man hann med en kopp kaffe på Stångudden på färden. De hann och Ada födde Maja-Stina.

Thorvald, som alltid varit en energisk person, fick en envis hosta 1921. När Adas far Nils, som följt med till Lidköping, kommer åter är han allvarlig. "Det var inte bra med Torvald, det blir allt Ekeberg för honom." Han har drabbats av TBC och Ekeberg utanför Skara var ett stort sanatorium.

Nu blir Ada och flickorna ensam på fyren. Ensam på Djurö är de inte, svägerskan Amanda och hennes man Fritiof Ottersten, skogvaktaren, finns nära. Men

Syskonen Thorvaldsson från Djurö, sent 1920-tal. Från vänster: Sven, Maja och Greta. Bilden är troligen tagen på Gunnarsholmens fyrplats. Sven blev senare själv fyrvaktare i Mariestad och på Gälleudde. Bild i privat ägo

Fyrplatsen 1999

fyren är Ada ansvarig för. När slutet närmade sig för Thorvald ville han komma hem och Ada åkte för att hämta honom. Hans bröder skötte fyrningen den mycket stränga vintern 1922. De åkte sparkända ut till Djurö och i april satte de segel mot Stångudden, där man förstod att de kom med sorgebud

Gamla och nya fyrarna

Den första fyrbebyggelsen på Djurö var ett skiffertäckt och rödmålat fyrbostadshus med torn på taket. Till detta hörde en uthuslänga som inrymde fähus, vistehusbod och vedbod. Byggnaden är kvar än idag. Det gamla fyrbostadshuset revs 1912 när nuvarande fyrtorn byggdes.

Nybyggnadsritningen är utförd av lotsbefälhavare K.T. Larsson. Det åttkantiga fyrtornet, 13,2 meter högt, uppfördes av sten i tre våningar.

Elektrifieringen kom aldrig hit ut och än mindre telefonledningar. Först i sent 1940-tal fick man radiotelefon på fyren. Den gamla spegelapparaten blev kvar i nya fyren. År 1951 moderniserades driften och en AGA-lins av 4:e ordningen installerades. Gasdriften ersattes 1994 med solpanel/batteridrift.

Djurö

Djuröborna har i långa tider hört till Torsö socken och hör idag följdriktigt till Mariestads kommun. Tillhörighet har även funnits med Lurö och Värmlandsnäs, dit avståndet är minst långt.

Barnens skolor var ofta på Lurö eller Eskilsäter på Värmlandsnäs, men det kunde också bli på Brommö, Torsö eller även Källandsö. Öbornas stad var Mariestad; där såldes fisken och där provianterades ofta för vintern.

Mistsignalering med motordriven tyfon och luftkompressor tillkom 1928 och försågs med dimdetektor 1964. Adas far Nils från Lurö vid Djurö tyfon. År 1969 när fyren automatiserades och avbemannades lades mistsignaleringen ner.

Det mycket goda fisket vid Djuröarna överbryggade avståndet och här kunde fiskare från i stort sett hela Vänern träffa på varandra. Men vintertid var besökarna få. Enligt Herman Carling som 1743 gav ut Torsö sockens historia fanns en familj här redan en kort period under 1500-talet. En änka med sina två söner fann en fristad ute på ön från krig och den missväxt som rådde. De försörjde sig på fiske.

Djurö köptes 1711 av Börje Olufsson vars ättlingar med endast kort avbrott på 1850-talet, levde här fram till 1890.

Lyssna gärna till historien om de ensamma barnen på Djurö:
<https://sverigesradio.se/avsnitt/ensamma-pa-djuro-fyr>

Källor:

Vänerns fyror – lysande kulturhistoria. Erik Holmström/Vänernmuseet.2000, 2016. Skärgårdar i Vänern. Bo Thunberg, Bo Landin, Hans Kongbäck och Lars Furuholm. 1983.

Ruth Andersson, fyrvaktarhustru på Stångudden.

Djurö - mer än en fyrplats i Vänern. Mariestads fyrsällskap. 2022

Slakten är känd som "Djuröslakten". Öarna köptes då av Kempe som gjorde Djurö med kringliggande öar till jakt och djurpark. De inplanterade dovhjort, kronhjort och rådjur jämte dalripor, fasaner och skogsharar på ön.

1933 köptes ön av hästhandlaren Gustaf Eriksson och 1947 till 1980 var Uddeholmsbolaget ägare. Sjöfartsverket äger idag fyren medan Naturvårdsverket förvaltar nationalparken.

För info kontakta Naturum Vänerskärgården vid Läckö.

FYRSKEPP Nr 29 Fladen, forts

Lite uppföljning av artikeln i Blänket 2024:2 ang fyrskeppets vidare öden/skrotning. Skribenten uttryckte farhågor att bl.a. linsen av 4:e ordningen diameter 500 mm med tillbehör och skeppsklockan skulle falla i orätta händer.

Ni kan vara lugna, linsen samt den magnifika skeppsklockan finns nu i säkert förvar hos Sjöfartsverket i Norrköping. Vad gäller övrig utrustning är deras öde f.n. okänt!

Ulf Schloss

Fyrmuseum på Landsort

Lägesrapport

Tanken är att inrätta ett fyrmuseum i Landsorts Fyr som dels ska beskriva i ord och bild dess historia som fyrplats men även visa äldre såväl som något modernare fyrmateriel.

Förra hösten gjordes en omfattande inventering av äldre fyrmateriel som sparats efter renoveringar och ombyggnader av fyrar i Sjöfartsverkets depå i Norrköping vilket Fyrsällskapet får disponera för lokala fyrutställningar.

Utvalt materiel för Landsort har transporterats dit och är nu på plats med stor hjälp av Maria Landin, Björn Öberg, Lennart Stuxberg m.fl. landsortsbor.

Under vecka 28 har Christian Lagerwall, Ulf Schloss och Janne Olsén med hjälp av ovanstående börjat planera museet vad gäller presentation av materialet, belysning och en hel del andra praktiska detaljer. Stor del av tiden gick åt till att montera den 3:e ordningens (diameter 1050 mm) katadioptriska trumlins som väl får betraktas som "kronan i juvelen". Ett inte helt lätt jobb att få delarna att passa ihop, varje element vägde c:a 20 kg och precisionen vid tillverkningen i slutet av 1800-talet var inte den bästa.

I slutet av september kommer vi att fortsätta med att färdigställa utställningen. Fortsättning följer!

Det gäller att mäta rätt

Hur gör vi nu?

Klart!

Nacka 2024-07-14
Projektgrupp Landsort
Christian Lagerwall, Ulf Schloss, Anders Unosson

Utdrag ur artikeln "*The Royal Sovereign Lighthouse - A New Beginning?*"

Författare *Ed Peppitt* representerande ALK i SÖ England.

Publicerad i *Association of Lighthouse Keepers* (ALK) tidskrift LAMP nr 139, 2024

Förmedlad av *Keith Morton*, översatt och bearbetad av *Maria Elsby*

The Royal Sovereign Lighthouse – början på något nytt?

En nyligen startad insamling med bas i Bexhill-on-Sea i East Sussex, har säkrat framtiden för fyren Royal Sovereign som dragits in och nedmonterats från sin plats i Engelska kanalen.

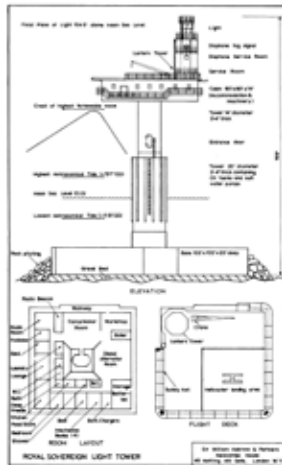
The Royal Sovereign shoals

Fyrskippet Royal Sovereign

Revet Royal Sovereign shoals ligger c:a 8 miles utanför Sussexs kust vid Eastbourne. Det är ett rev bestående av klippor och sandbankar som orsakat mer än 600 skeppsbrott under 1800- och 1900-talet. Efter 1875 stationerades en serie fyrskipp på sandbanken. Det var de första som spred ett blinkande ljus. Fyrskippen lyste upp här i nästan 100 år ända tills Trinity House gav order om att en fyr skulle byggas på det sydligaste revet. Fyren skulle benämnas The Royal Sovereign Lighthouse och togs i drift i september 1971.

Uppförande av fyren

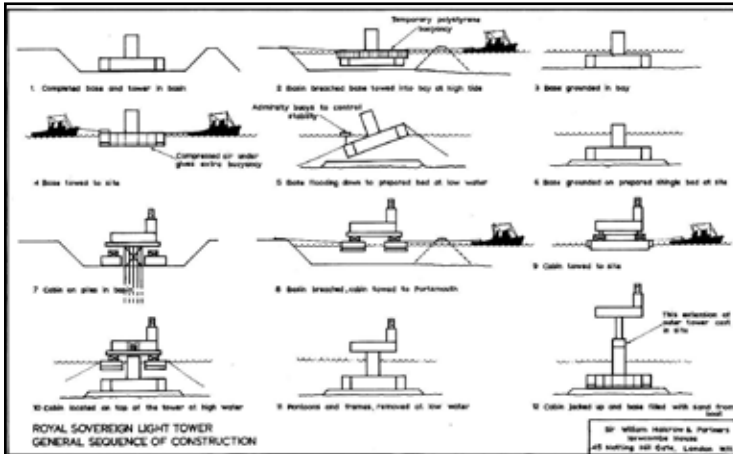

Ritning över fyrtornet

Uppdraget gavs till Sir William Halcrow & Partners att undersöka och rapportera möjligheten att bygga en fyr på The Royal Sovereign shoals. Offerter önskades först för en stålkonstruktion, men Christiani & Nielsen Ltd föreslog en annan design där hela konstruktionen, bortsett från lanterninen i stål, skulle byggas i armerad betong. Konstruktionen var designad för att hålla i minst 50 år och själva tornet skulle kunna stå emot de värsta stormarna som genererade vågor upp till 50 fot och vindstyrkor på 110 knop. Christiani & Nielsen Ltd vann och fick uppdraget som påbörjades 1967.

Konstruktionen

Bottenplattan och tornet byggdes på Tide Mills beach i Newhaven. En djup bassäng grävdes ut så att man så snart bygget var klart kunde göra en öppning för att fylla bassängen så att bottenplattan kunde flyta ut i havet. Arbetet fördröjdes av att en kraftig sydlig våg bröt fördämningen och fyllde en stor del av

Ritning över hur fyren byggdes

bassängen med grus. Det tog 3 månader att rensa ut gruset och återställa bassängen så att arbetet kunde fortsätta. Under tiden höll man ute på Royal Sovereign Shoals på med att kartlägga och flytta på stora stenblock innan grunden kunde nivå sättas och man kunde köra ut pråmar med grus. I allmänhet var detta arbete vädermässigt bara möjligt under 8 dagar per månad och grundarbetet var inte klart förrän på försommaren 1970. Bygget av fyrornet och bottenplattan färdigställdes i slutet av 1968. Själva tornet gjordes i två teleskopiska sektioner, den ena inuti den andra, så att bottenplattan och fyrtornet skulle vara stabila under transporten ut till havs.

Sommaren 1969 sprängdes bassängen och bottenplattan drogs ut några hundra yards i bukten för att ligga där och invänta att sjöbotten skulle bli klar och att tjänlig väderlek för bogsering ut till den slutliga ankringsplatsen skulle finnas. I juni 1970 kom bottenplattan på plats och sänktes i grusbädden. Arbetet påbörjades sedan med att säkra förankringen.

Bostadssektionen och fyrtornet under uppbyggnaden

Bostadssektionen byggdes på stranden i Newhaven, och drogs sedan till en av marinens säkra ankringsplatser i Portsmouth Harbour. Den 12 maj 1971 lämnade man Portsmouth med revet som destination men fick vända om på natten p.g.a. väderförsämring. Ett andra försök gjordes den 15 maj och tidigt morgonen därpå kom man fram till revet och tornet ankrades upp nära den slutliga placeringen. När floden var som högst drogs bostadsdelen över tornet för att sammanfoga de båda delarna på bästa sätt.

Det sista och svåraste jobbet var att höja den inre delen av teleskoptornet och lyfta upp bostadsdelen 45 fot till sin rätta höjd. Senare förlängdes den yttre delen med 12 fot till sin fulla längd och sattes på plats. Betongen transporterades med helikopter från Eastbourne.

Bottenplattan var konstruerad så att den skulle fyllas med sand. Taket på fyrtornet var designat som ett helikopterdeck. Detta säkerställde att besättningen knappast kunde missa det månatliga vaktombytet. I ett hörn av däckets byggdes den röd- och vitmålade lanterninen som innehöll en lampa på 22 miljoner candela inne i en roterande bur med linser. Den totala kostnaden för byggnationen av fyren var £ 1,600,000.

Installationen

Då Royal Sovereign togs i bruk i september 1971 var fyren utrustad med fyra 20 kW dieselgeneratorer för ljus, radiofyr (för fartygskontroll) och eget bruk, tre dieselkompressorer som energikälla för mistlur och radar. Där fanns bekväma utrymmen för tre fyrvaktare och fyra servicetekniker. Faciliteterna innefattade ett modernt helt elektrifierat kök, vardagsrum med TV, hobbyrum, tvättstuga och fryr för lagring av mat. Tankar i tornet rymde 22,750 l diesel till generatorerna och utrymme i bostadsdelen för förvaring av 41,000 l färskvatten. Från början omfattade navigationsbehovet också ljus, mistsignal och radiofyr.

Det huvudsakliga ljuset alstrades av en catadioptrisk AGA-lins med en ljusstyrka på 2,500,000 candela. Den gav ett vitt blinkande ljus var 20:e sekund med en räckvidd på 28 miles. Mistsignalen var av fabrikat Stone Platt med lurarna riktade åt flera håll och med en räckvidd av c:a 4-5 miles. Fyren Royal Sovereign togs i bruk vid middagstid den 6 september 1971.

Trinity House släppte då pressreleasen:

Idag vid middagstid togs den nya fyren Royal Sovereign Lighthouse 6 miles utanför Eastbourne i drift. Kostnaden för fyren är £1,600,000 och den ersätter fyrskeppet Royal Sovereign Schoal som varit stationerat där sedan 1875. Invigningsceremonin förrättades av Captain Sir George Barnard, ställföreträdande Master för Trinity House och ordförande i styrelsen för Elder Brethren.

Service

Royal Sovereign Lighthouse ansågs vara sin tids representant för banbrytande brittisk ingenjörskonst. Fyren var extremt pålitlig som navigationshjälp under dess förmodade livstid på 50 år. Under nästan hälften av den aktiva tiden bemannades fyren av 3 fyrvaktare. Man tjänstgjorde 1 månad på fyren och var sedan 1 månad i land. Avbytare och varor levererades med helikopter. Tisdag den 30 juli 1974 besökte HKH, Hertigen av Edinburgh Royal Sovereign i egenskap av Master för Trinity House.

Enligt Trinity House:

HKH prins Philip flög en Wessex helikopter från Queens Flight och landade på fyrens helikopterplatta. Han tillbringade en timme på Royal Sovereign och inspekterade inte

bara fyren i detalj utan var också mycket intresserad och imponerad av vad han såg ombord på "70-talets fyr".

1994 automatiserades fyren och övergick från diesel till solenergi, räckvidden reducerades från 28 miles till 12 miles. Sedan dess har servicepersonalen landat på fyrens plattform, men ingen är permanent stationerad på fyren. I juni 2019 meddelade Trinity House, som hade haft hand om skötseln de senaste 10 åren, och därmed hade observerat det väntade förfallet, att av säkerhetsskäl skulle fyren tas ur drift. För att motverka effekten av borttagandet av Royal Sovereign hade Trinity House uppgraderat Beachy Head Lighthouse genom att öka antalet solpaneler runt nederdelen av lanterninen och installera en LED-lampa med lång räckvidd. Kustbojen CS2 hade också fått längre räckvidd medan bojen vid Royal Sovereign bibehålls i sitt dåvarande skick. Royal Sovereign Lighthouse släcktes och togs ur drift den 21 mars 2022.

Nedmontering

2023 fick marinföretaget Herbosch-Kier uppdraget att nedmontera Royal Sovereign. I september 2023 avlägsnades lanterninen från sin plattform och den 1 oktober lyftes själva fyrtornet från cementplattformen och sänktes ner på en pråm för att bogseras bort. Bara cementplattformen återstår och kommer att avlägsnas under 2024.

Bostadssektionen lyfts vid nedmonteringen och bogseras sedan på en pråm in till land.

Foto: Trinity House

En ny början

Om detta vore slutet på berättelsen så skulle det vara en trist historia för sjöfarare, lokalbefolkningen och alla intresserade av fyrhistoria. Tack och lov kan vi rapportera att det finns ett nytt kapitel för Royal Sovereign Lighthouse. En grupp av lokala miljömedvetna personer, bosatta i Bexhill, har samarbetat med Trinity House för att rädda och säkra framtiden för detta unika stålfyrorn – det röd-vita tornet på toppen av originalfyren – som en sevärdhet för staden. Planen är att bygga ett maritimt center på Bexhills strand i slutet av East Parade. Fyrornet Royal Sovereign kommer att bli medelpunkten i centret. Centret kommer att drivas av Bexhill Maritime, en registrerad välgörenhetsförening vars ordförande är Raymond Konyon, som också bildade föreningen Bexhill Heritage.

Fyrtornet har just förts i land i Shoreham.

Räddad och välbevarad

I oktober 2023 landades fyrtornet i hamnen i Shoreham, där man efter en inspektion av Bexhill Maritime fann den i ett anmärkningsvärt gott skick, speciellt som fyren stått 53 år i Engelska kanalen. Tisdagen 5 december var en annan minnesvärd dag i fyrtornets historia då Cousins Cranes från Bexhill lyfte upp tornet och försiktigt lade ned det på sidan på en trailer. Dagen därpå transporterades fyrtornet av K Drury and Sons från Hurst Green till sitt nya temporära hem i Istock på Turkey Road. Fyren kommer att bli kvar där i säkert förvar och väl täckt tills den kan placeras på East Parade där den kommer bli medelpunkten i det nya maritima centret.

Den 6 december 2023 påbörjade fyrtornet sin resa från Shoreham till Bexhill.

En kostsam historia

Coussens Cranes i Bexhill ställde två kranar till förfogande för att lyfta och lägga fyrtornet på sidan. Oundvikligen är installationen av Royal Sovereign Lighthouse på stranden i Bexhill ett komplext och kostsamt projekt.

Om du vill hålla dig uppdaterad med de senaste nyheterna om projektet så sök på www.bexhillmaritime.org.

Fyrtornet lastas för transport till Bexhill.

Foto: Herbosch-Kiere, Marine Contractors

Royal Sovereign anländer till Bexhill.

Foto: Bexhill Maritime

Barnens sida

På Internationella Fyrdagen höll Klubb Maritim i Oxelösund och Sjöfartsmuseet öppet hus. Klubb Maritim sköter om den lilla f.d. gasoljefyren på Vålerö. Barnen bland de besökande fick rita fyrar och det gjorde de för glatta livet. Några av dem presenteras nedan:

Alma Johnsson, Oxelösund, 11 år

Kalle från Tyskland, 10 år

Otto Johnsson, Oxelösund, 9 år

Insänt av Anne-Marie Larsson

Om gasoljefyrarna i Södermanland och invigningen av Vålerös fyrkur kan du läsa i Blänket 2023:1

I år blir det inte heller någon fyrpepparkakstävling. En del skickade ändå in bilder på sina ståtliga fyrar och det är alltid välkommet. Det är ingen tävling fast chansen finns att just ditt verk kan komma med i nästa års första nummer av Blänket.

Den möjligheten finns om jag har dina bilder senast 20 december.

Maila då till maria.elsby@gmail.com

Redaktören

RÖTT, RÄTT eller FEL

Toppkonen på Landsorts fyr är nära nog identisk med överdelen på landets Heidenstamfyrar. Den tillkom 1870 och är sedan dess avbildad i sin röda prakt åtskilliga gånger. Bl.a. av marinmålaren Jacob Hägg.

Herr Hägg hade nog blivit aningen förvånad över färgvalet på fyrens överdel idag. Här i fullt solsken 2024. Men i dis och dålig sikt avtar synligheten i denna röda färgtyp och drar åt det brunaktiga hållet. Ungefär som hur en skarp faluröd stuga i solsken tappar stinet under en mulen himmel.

SVERIGES MARITIMA KULTURARV i form av dess stora antal fyrar har på ett flertal platser under långa tider lämnats att sakta förfalla. Resurser har saknats för bevarande åtgärder har det hävdats. Fyrsällskapet har sedan dess grundande ansträngt sig att försöka påverka ansvariga myndigheter att ägna saken lite mer energi. Ett visst gehör har väl kunnat anas då och då men större genomgripande insatser har saknats eller har i alla fall skett ganska glest. Definitivt inte i takt för att kunna hålla förfallet på tillräckligt avstånd.

Men så för några år sedan utgick ett s.k. regleringsbrev från regeringskansliet innehållande, om inte en befallning, så åtminstone innebärande en stark pekpinne till konkreta åtgärder. Av detta följde att rejäla medel kunde avsättas varefter planer började tas fram för jämförelsevis omfattande arbeten på fyrar runt om i landet. Detta är förstås mycket glädjande. Skulle Fyrsällskapetets bortgångne grundare, Esbjörn Hillberg, kunnat höra detta skulle han nog lägga upp ett brett leende i sin grav eller på det eventuella moln han hamnade på. Hans mångåriga kamp för våra fyrars fortsatta välbefinnande är tveklöst att tacka för en del av vad som nu sker.

Ställ två Heidenstamfyror i den ursprungliga respektive nyrenoverade kulören intill varandra och det är enkelt att se att något märkligt skett i färgvalet. Vänster Sandhammaren renoverad 2024, höger Häradsjärn 2016.

Men sedan kommer förstås frågan - vad är det konkret som händer, hur långt har man hittills hunnit och vad är resultaten? Samt vad behöver mer göras och räcker pengarna till, tro?

Tyvär är Sjöfartsverkets huvudansvariga representant här rätt förtegen. Varför kan man fråga sig. Det här med att bygga goodwill verkar inte vara så viktigt, vilket kan förefalla märkligt. Det är väl det Sjöfartsverket om något skulle kunna ha glädje av sedan de tidigare fått ta emot ett och annat av gnäll och skäll. En del uppgifter tillåter jag mig här nedan citera efter samtal med den ovannämnda, men det ska direkt sägas att några namn inte behöver nämnas i denna text. Det här är inte Uppdrag Granskning. Oavsett detta borde det likväl kunna komma till glädje att få veta att det verkligen händer positiva saker med landets fyrbestånd.

Spridda observationer från olika håll är att både mindre och större renoveringsarbeten har utförts, och utförs, på bland annat följande fyror; genomgripande arbeten på Heidenstamfyror Kapelludden, Sandhammaren och Måsesjärn. Målning av Landsorts fyr övre del, insatser på Högbonden och Kullen, Fårö där diverse uthus helt eller delvis byggs om, pågående arbeten på Stora Karlsö. Tistlarna som förunnats en välbehövlig makeover. Därtill planering och en tredje runda för upphandling av entreprenör för stora åtgärder på Gotska Sandön. Tidigare har även Ölands Norra Udde samt Stenkyrkehuk återgetts sin fina vita framtoning. Och fler goda exempel finns. Bravo!

Men, beträffande framtoning har dessvärre en del mindre roliga avvikelser kunnat noteras sedan den stora renoveringsvågen började rulla. Vi har som nämnts en rad Heidenstamfyror längs landets kuster. Denna klassiska röda fackverkstyp till fyr är något av ett signum och ett starkt uttryck inom spännande svensk fyrkonstruktion. Själva idén bakom den är visserligen inte svensk från början, men den har kommit att sätta sin prägel inom mycket av vårt fyrväsende. Ett knappt dussintal av typen uppfördes under en dryg tioårsperiod en bit efter mitten av 1800-talet på olika platser runt landets kuster. De målades alla röda med något undantag.

Men här kommer det. Den röda kulör som användes vid tiden innehöll troligen till största delen pigmentet engelskt rött. Nu är detta pigment inte alls homogent beroende på producent, var det tillverkas och just vilken sorts pigment som fanns tillgängligt när färgen blandades, ofta på plats.

I klartext, det hela var en aning svajigt men det fick gå. Dessutom grundades Heidenstams järnkonstruktioner med blymönja vilket faktiskt var det tidigaste sådana kom att användas i Sverige. Denna bar oftast på en kraftig orange ton vilken i vissa fall kan slå igenom och påverka tonen i täckfärgen, d.v.s. den pigmenterade linoljefärgen.

Emellertid, med åren kom man att istället måla hela eller delar av fyror i en betydligt skarpare röd färg. Detta gjordes helt i strävan efter den ökade tydlighet man ville uppnå hos sjösäkerhetsanordningar. Något som även kom att prägla allt fler fyrbyggnader internationellt. I Sverige har vi inte bara sedan länge vant oss vid att Heidenstamfyror har denna klara, skarpa och mycket synliga kulör. De har i mångt och mycket blivit ett begrepp för en trygg och bestående del i vårt fyrväsende. Samt inte minst, ett synnerligen vackert inslag där de står stolta, resliga och uttrycksfulla på viktiga platser.

Så satte då den stora fyrrenoveringen igång under 2021. Till att börja med Heidenstamfyren Kapelludden på östra Öland. Jag var där strax efter det sista penseldraget var avslutat. Beundrade det fina arbetet samt kontaktade lite senare måleriet som utfört arbetet. Gav dem beröm för ett väl utfört jobb. Som långvarig ägare, och beställare av ett stort antal åtgärder på kulturbyggnader, med alla de förpliktelser och insatser som därmed åläggs en, tror jag mig kunna bedöma sådana arbeten rätt väl.

Det var bara en sak. Kapelluddens fyr var inte så där härligt röd längre. Nej, mer åt det brunröda hållet. Men varför nu detta?!

Vid ett långt påföljande telefonsamtal med representant och projektledare för arbetet ställde jag försiktigt frågan varför man målat om fyren i denna förändrade kulör och inte i den föregående och vedertagna. Svaret... citat "nej usch, den där skarpa och klatschiga kulören tycker jag inte om", slut citat. Alltså, vilket oväntat svar. Man häpnar. Sedan när målar man om fyror efter eget tycke och smak?

Efter detta har saken uppenbarligen fått stå oemotsagd vid flera tillfällen. Sandhammarens fyr har renoverats fint men även den getts en dystrare ton.

Många människor i dess grannskap undrar, med all rätt, varför det har blivit så här. Lika mycket undrar man varför fyrskenet har förändrats till ett iskallt ljus. Detta är

Inifrån trapphuset i Sandhammaren år 2021, skinande rött som lacken på en klassisk Ferrari. Så såg fyren först ut även på utsidan innan nedbrytningen från UV-stålningen satt igång. Linoljefärg är särskilt känslig för detta.

Farledsfyr här nymålad i vedertagen korrekt kulör angivet i regelverk IALA. Tegelhällan i Stockholms skärgård..

inte alls som det underbara varma och trygga ljus som långsamt roterade från lanterninen i bortåt hundra år. Istället ett, troligen av något slags i överdrivet besparingsändamål, rent ut sagt otrevligt blåaktiga ljus ifrån en spöklampa. Sådan typ av ljus är dessutom väldigt svårt att avståndsbedöma på lite håll. Det kan man uppleva om man t.ex. möter en cyklist i kolmörker som har hängt på en av de här superskarpa LED-belysningarna på sin hoj. Det kan vara helt omöjligt att avgöra om cykeln är tio eller femtio meter bort. Väldigt obehagligt. Tanken slår en att här har man tydligen velat att på Sandhammaren ska fyren minsann vara gammal utanpå men med något nytt inuti.

Även den ädla Heidenstammaren på Måseskär har utsatts för liknande färgförändring vid dess senaste renovering. Dock fortfarande med sina vita fält. Vad som hänt med färgen efter ommålningen av toppkonen på Landsorts fyr ska vi bara inte tala om. Det gör alla på Landsort redan sedan något år. Och där bor och verkar för övrigt ett antal personer arbetande inom just Sjöfartsverket. Hm, lite knepigt kanske.

Den internationella sammanslutningen IALA (International Association of Light-house Authorities) vilken Sveriges Sjöfartsverk är anslutet till, har ett mycket noggrant stipulerat regelverk vad det gäller färgkoder för sjösäkerhetsanordningar. Man skriver att "ingen tveksamhet får uppstå beträffande hur en sjösäkerhetsanordning ska uppfattas".

Hur själva kulörerna ska tolkas hänvisar man till i ett noga upprättat färgschema inom vilka tämligen snäva kurvor ska följas. Dessa finns faktiskt att finna på IALA:s

hemsida på nätet. Man får ha väldigt vid uppfattning om röda kulörer om man ska uttolka engelskt röd inom dessa kurvor.

Både Sandhammarens och Kapelluddens samt Landsorts fyr tillhör i allra högsta grad aktiva sjösäkerhetsanordningar, hur gamla och historiska de än är. Då säger det sig självt vad som bör gälla, nämligen håll färgen!

På Gotland är den lilla rödvita fyren När en av öns stoltheter och anses som landskapsklenoden nummer ett efter ringmuren. Nars fyr står snart på tur att få sig en välbehövlig överhaling vad det lider. Välkomna då, men lämna färgpytsarna med engelskt rött hemma. För denna näpna Kalle Anka-fyr vaktar ortens befolkning och den lokala fyrföreningen med näbbar och klor!

Källor:

- IALA färgscheman för sjösäkerhetsanordningar
- Historiska oljefärger, Kerstin Karlsdotter Lyckman
- Egna observationer
- Färgfabrikanter, olika

Magnus Rietz

Vill man verkligen veta vilken färg en Heidenstamfyr bör ha är det hur enkelt som helst. Köp en påse Väst kustchips. Utanpå finner man den stolta fyren Paternoster på sin klippa i absolut toppform. Skummande vågor därtill.

En natt på Hällö

Vi var ett glatt gäng på 14 personer som samlades på bryggan i Kungshamn för att ta båten ut till Hällö den 22 sept. Vädret var fantastiskt med skön sensommarvärme och ett hav som var alldeles lugnt och stilla.

Vi tuffade ut från hamnen i Kungshamn och gick förbi Smögen med alla sina vita hus uppe på klipporna. Snart närmade vi oss Hällö med den vackra fyren mitt på ön.

På Hällö brygga möttes vi av en välkomstskylt och det var lätt att känna sig välkommen till denna vackra ö. Vi installerade oss på det fina vandrarhemmet och några av oss hann med ett skönt bad innan eftermiddagens aktiviteter.

Bengt Wall från Hällö fyrförening guidade oss under eftermiddagen och vi fick se fyrbostäderna, kapellet, naturrummet och så fick vi gå upp i fyren. Fyren har lyst för alla sjöfarare sedan 1842. Den är 20 meter hög och höjden över havet är 40 meter. Efter att ha gått uppför alla trappstegen fick vi en fantastisk utsikt över ön och havet runt om.

På kvällen tändes grillen och det blev en fin gemenskap runt borden. Vi satt där i den stilla kvällen och fick se solen gå ner i havet. Så otroligt vackert tyckte vi alla. När sedan mörkret föll över ön gick vi ut i kvällsmörkret och fick se fyrljuset svepa över klippställarna. Vi sov gott på denna klippö i havet.

Så fint nästa morgon att få vakna och känna att nu har vi en halvdag till i denna fina miljö.

Det blev bad och promenader innan vi tacksamma lämnade Hällö bakom oss och tog båten tillbaka till fastlandet.

Kerstin Wretling

En vecka på Gotlands södra udde

Ewa & Torbjörn Messner
Ollie, fyrvaktarhund

År 1957 gav sig en far och hans två söner ut på fisketur. Det blev ett fruktansvärt oväder, båten kapsejsade och alla tre hamnade i vattnet. En av dem fann en plankor att flyta på. Hur länge han befann sig i vattnet vet han inte, men plötsligt ser han ett ljussken som lyser i natten. Han inser att det är Hoburgen och får då nya krafter att ta sig iland. Han överlevde och lever fortfarande. Detta berättades av en av våra besökare när vi under vecka 30 var fyrvaktare på Hoburgen i Fyrtillsyn Gotlands regi. Med denna berättelse upplevde vi starkt fyrens "själ" att vägleda och därmed skydda från fara och skada.

Hoburgsfyren eller "Gotlands södra udde", som den först benämndes, hittar man nästan längst ut på södra spetsen av Gotland. Placeringen av fyren är lite annorlunda, ett stycke från stranden och 33 m upp, men bilden ovan från backarna längst nere vid havskanten visar hur bra den står. Man måste ta hänsyn till jordens rundning.

Av de gamla fyrvaktarbostäderna finns bara några ruiner kvar. Runt fyrområdet går en kraftig spikrak stengärdsgård (vast), som skyddar mot den alltid förekommande vinden.

Väl uppe i det 21,7 meter höga fyrtornet, 57,9 meter över vattenytan, har man en vidunderlig utsikt. Åt öster ser åkerlandskapet ut som en afrikansk savann. Västerut finns höga klippor och massvis med vatten. Solnedgången härifrån är oslagbar.

Den är Sveriges näst längst lysande fyr (Kullens fyr lyser längst). Den lyser starkt, cirka fem mil. Det förtäljs historier om falska fyreldar som användes för att förleda sjöfarten. Den ständigt roterande linsen och det lätt brummande ljudet ger en känsla av oändlighet; fyren står för stabilitet i en orolig värld. Kvällstid vandrade vi upp till fyren för att se dess ljusspel; intensivt roterande ljusstrålar. Då kändes starkt fyrens "innersta väsen", att bereda trygghet och gardera mot fara och skada i nattens mörker.

Veckan blev en härlig blandning av ingenjörskonst, kultur och natur sammankopplat med många trevliga fyrbesökare. En blandning av svenskar, danskar, norrmän, tyskar, holländare, fransmän, indier och taiwaneser.

Barnen tyckte det var roligt att räkna trappor, få en stämpel på handen och dra igång flyglarmet.

Tidigare fanns en bemannad väderstation för SMHI vid fyren. Idag är allt digitaliserat, nästan. Nederbördsrapporten sker fortfarande manuellt av tidigare rapportör, som är fast bosatt vid fyren. Den gamla heliografen (instrument, som mäter antal soltimmar på ett dygn) finns fortfarande att beskåda.

Ett annorlunda besök kom till fyren: Håkan, som låtit tatuera sin favoritfyr Hoburg på sin vad. Han blev så glad över bilden in vi tog på hans besök uppe i fyren. Vi hade ett erbjudande till alla som ville bli fotograferade nerifrån när de stod uppe vid räcket. Ett erbjudande, som blev otroligt populärt. Ingen sa nej tack!!! SMS är fantastiskt!

Detta var en vecka vi aldrig glömmer och det vill vi visa genom vår bildkavalkad.

*Tack till
Fyrtillsyn Gotland!*

En kväll fick vi uppleva blodmånens skönhet.

Larmet var roligt men kändes i öronen-

Heliografen som mäter antal soltimmar.

Hirtshals Fyr

Peter Jensen

Hirtshals Støtteforening

Översättning *Maria Elsby*

1853 tillsatte Marinministeriet en kommission som skulle behandla fyringenjör C.F. Groves förslag och planer för "***Det danske Monarchis fuldstændige Belysning ved Fyr, at udføre i Tiden 1854-1870***". Kommissionen lade fram ett betänkande den 31 mars 1854. I detta avrårde man från att bygga en fyr på Jyllands västkust genom att man beslutade att man bäst höll skepp borta från denna farliga "Jernkyst" genom att hålla den mörklagd. Dock beordrade man att det byggdes en fyr vid Hirtshals och att Skagens fyr flyttades.

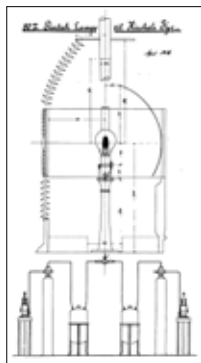
Fyrväsendet råkade ut för en våldsam kritik från ordföranden i finansutskottet, biskop Monrad och nationalekonomen Alfred Hage för att bygget ansågs bli alltför dyrt och stort vilket nog kom att präglade bygget av Hirtshals fyr.

Grundstenen till fyren lades den 28 juni 1860, men den kunde först tändas den 1 januari 1863.

Fyrtornet är byggt på ett betongfundament som är 3 m djupt och som vilar på en fast bank av blålera som ligger 22 m över havet. Fundamentet avslutas med två lager av huggen granit med en tjocklek på 47 cm. Tornets nedersta diameter är 11,6 m. Ovanpå granitfundamentet är själva tornet byggt av rött bränt tegel med genomgående lager som utvändigt är täckt av holländsk kliniker som skulle motstå alla väder. Tornet avslutas med en betongplattform som är försedd med ett smidesjärnstaket. Uppe på plattformen är det uppfört en knappt 2 m hög mur, där lanterninen är förankrad med 16 smidesjärn.

Fyrplatsen består av fyrtornet, två sidokorridorer som förbinder fyren med de två fyrbostäderna, ett uthus (1890), ett maskinhus (1914) och ett mistlurshus (1914). Byggnaderna har vitmålade murväggar. Fyrtornet står på en granitsockel medan de övriga byggnaderna står på ett svartmålat murat fundament. De två små korridorbyggnaderna är uppförda i granit inåt gården och betong mot havet.

1896 kalkades fyrens klinker i grått och sedan 1960 har tornet haft det vita utseende som det har idag. Redan från starten var fyren försedd med en fast linsapparat och roterande förstärkningsprismor.

Fyren är 35 m hög och lyshöjden är 57 m. 1914 monterades det en glödnätsbrännare för fotogen och fyrens karaktär ändrades då till fast sken med blänk.

1939 drogs det fram elektricitet till fyren som därefter använde elektrisk lampa som ljuskälla. 1973 automatiserades fyren. Den är fortfarande i drift.

Också efter att fyren tänts ägde många strandningar rum omkring Hirtshals. På fyrplatsen rådde det stora meningsskiljaktigheter om hur man skulle förhålla sig vid strandningar, vilket gav upphov till en hel del oenighet också med lokalbefolkningen.

I Illustreret Tidende kunde man den 30 november 1862 läsa följande:

"Nørrejylland's Nordvesthjørne, Hirtshals, et af Kystens mest fremspringende Punkter, var hidtil uden noget lysende Mærke, som kunde vise dets Tilstedeværelse i mørke Nætter; et stort Savn saavel for de mange Skibe, der anduved Stedet, fordi Havbunden udenfor Odden paa en Strækning af flere Mile skraaner jævnt op mod Land, som for dem, der seile forbi. Da Hirtshals ligger mellem Skagens faste Fyr og Hanstedholmens Blinkfyr, maatte det nye Fyr have et afvigende Lys, at der ikke kunde finde Feiltagelse Sted; Fyringeniøren foreslog en Forening af begge Slags, hvilken plan blev bifaldet og udført. Apparatet, der skal være enestaaende i sin Art, er leveret af Henry Lepaute i Paris og roses meget. Til hele Anlægget, hvortil Planerne ere leverede af Fyringeniør Grove, der med Assistance af Conducteur H.P. Holm tillige har forestaaet Arbeidet, er bevilget 80.000 Rigsdaler".

Hirtshals fyr byggdes under Kung Fredrik den VII:s regeringstid och kungens monogram pryder därför tornet ovanför ingångsdörren.

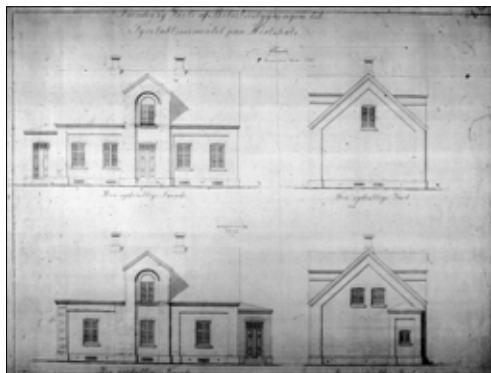
Fyrväsendet hade själva ansvaret och ledningen av projekteringen och byggandet.

Förslag till ett fyretablissemang vid Hirtshals.

Hirtshals fyrplats 1881

Slutlig ritning av fyrmästarbostaden

Som tidigare nämnts är fyren uppförd på ett fundament av betong och granit. Själva tornet är byggt i rött tegel och klätt med holländskt kliniker. Fyrkaraktären är idag ett fast vitt sken med ett kraftigt blänk var 30:e sekund. FFIW. 30s.

Själva tornet är runt och avslutas med en kopparbeklädd lanternin. Då fyren byggdes hade den en fast linsapparat och roterande förstärkningsprismor. 1914 konverterades den till ett fast sken med blänk och fotogenglödnätsbrännare. Fyren elektrifierades 1939.

De två fyrvaktarbostäderna täcks av skifferbeklädda sadeltak. Huset mot norr var tilltänkt som bostad för fyrmästaren och 1:e fyrvaktaren medan huset mot söder ursprungligen var byggt som stall, toalett och lada, men byggdes i början av 1900-talet om till bostad för fyrvaktaren och fyrbiträdet.

I likhet med Skagens fyr hade man till en början en issignalapparat på tornet så att ankommande fartyg kunde orientera sig om issituationen i de inre danska farvattnen, såsom isformationer och p.g.a. dessa indragna fyrskepp m.m. Det var också möjligt att kommunicera med Hirtshals fyr med signalflaggor via Signalstationen.

Här ses fyrens Signalstation före 1940. Till vänster syns det vita 6 x 6 m stora issignalfältet på själva fyren. Längst till höger syns oljehuset och där bakom vattenverket (ursprungligen uppfört 1877 som fyrens första Sirenstation), i bakgrunden ses fyrskeppssignalmasten och ytterst vid horisonten ses Mistsignalstationen (uppförd 1914).

Mislurar, stenprover och mycket annat kan beskådas på den omfattande utställningen

Köp av Hirtshals Fyr

2005 beslutade Farvandsvæsendet sig för att sälja Hirtshals fyr. Det kom till några initiativrika personers kännedom och de ville göra allt för att fyren inte skulle komma i privat ägo, och då förhindra allmänt tillträde till fyren.

Efter långvariga förhandlingar godkände staten den 3 april 2008 försäljningen med tillträdesdatum satt till 1 maj 2008. Priset sattes till 3 miljoner danska kronor som de initiativrika personerna lyckades att samla in. Fr.o.m. då var fyrens nya ägare Hirtshals Fyr Fond.

Stötteföreningen

Till fyren är nu knuten en stödförening, inrättad 2008, som arrangerar mångskiftande aktiviteter kring fyren med tyngdpunkt på lokala värderingar och betydelse för bygden.

Stödföreningen har 485 betalande medlemmar spridda i världen varför 65 frivilliga medlemmar deltar i skötseln, historievalet, konsturvalet, servicehållande och Bunkergruppen, allt på oavlönad basis.

HIRTSHALS Bunkermuseum 10. Batteri

Själva fyren besöks årligen av 30.000 betalande gäster, men långt fler besöker området som också omfattar Hirtshals Bunkermuseum 10. batteri. Här finns Danmarks

enda helt utgrävda kompletta tyska försvarsanläggning från 2:a världskriget som är tillgänglig för allmänheten. Anläggningen ligger i ett naturområde på 450 m x 750 m vid foten av Hirtshals Fyr och inrymmer 54 utgrävda bunkrar samt kanon- och maskingevärsställningar och radar- och ljuskastaranläggning, allt som allt 70 lokaliteter sammanbundna genom 3,5 km löpgravar.

Hirtshals Klint

Placeringen av Hirtshals Fyr är liksom Hirtshals Klint helt unik i geologiskt avseende. Det är den enda platsen i landet där ishavsleran – äldre yoldialer – från mellersta delen av den sista istiden som är synlig i stora mängder. Leran innehåller block med fossil som härstammar från den yngsta delen av juraperioden. Dessa block, som är kända under namnet "Hirtshals-blocket", kan innehålla fossilt trä, musslor, snäckor och ammoniter.

Från den ytligt liggande moränen faller en mängd sten ner på stranden. Bland dessa finns det många s.k. "ledeblokke" som härstammar från Osloområdet, Dalarna och mellersta Sverige, men stensamlingen innehåller också block från så avlägsna områden som Ålandsöarna, Östersjöns botten samt Småland.

En tur längs klinten är en verklig upplevelse för alla mineralintresserade. Här kan man hitta stenar från stora delar av Skandinavien, i en omfattning som man sällan finner maken till på andra platser i Danmark.

I "Madpakkerummet" vid Hirtshals Fyr finns en utställning av de stenar man kan hitta på stranden. Besöker man denna utställning innan man går ner på stranden har man goda möjligheter att kunna namnet på de stenar man ser vid klinten.

Hirtshals Klint med Hirtshals Fyr och Hirtshals Bunkermuseum 10.batteri.

Några reflektioner som jag gärna vill förmedla

Esbjörn hade förutom det dagliga arbetet med vår förening åtminstone två hjärtefrågor. Den ena var skapande av en nationell fyrstiftelse den andra att få till stånd ett fyrmuseum.

Det första lades på hyllan efter några år och även om tanken var riktig var det hela nog dödsdömt från början.

Diskussioner om ett fyrmuseum pågick under ett antal år, var skulle det ligga, varifrån fick vi grejer att ställa ut, administration m.m. Något beslut fattades inte.

Men sen öppnade sig en möjlighet när SjöV gav Fyrsällskapet tillåtelse att disponera en stor mängd gammalt fyrmateriel som sparats efter renoveringar under årens lopp. När det dessutom visade sig att flera lokala fyrföreningar dels redan hade små utställningar och dels visade stort intresse att utvidga och/eller skapa nya utställningar så tog museitanken fart igen.

Sagt och gjort i augusti 2023 gjordes en omfattande inventering och en lista med bilder upprättades som vidarebefordrades till intresserade fyrföreningar. Önskemål om att få låna materiel strömmade in. Styrelse och kommittémedlemmar hjälptes åt att fördela materielen, hjälpte de lokala föreningarna att transportera ut materielen till resp. fyrplats, ett arbete som ännu fortgår bl.a. till Fårö, Örskär, Kullen, Hoburgen, Landsort (där vi själva med lokal hjälp bygger upp en utställning från grunden). Under nästa år kommer ett antal norrlandsfyrar få fyrprylar.

SMTM kommer att arrangera en permanent fyrutställning när museet åter öppnar efter renovering. Vi har lovat bistå med teknisk expertis.

Jag är övertygad om att Esbjörn skulle gilla hur museitanken har utvecklats och att den fått spridning från norr till söder. Han ler säkert i sin himmel!

Kan medlemmarnas pengar användas på ett bättre sätt??!
Jag betvivlar det.

Ulf Schloss

Svenska Fyrsällskapetets sekreterare, Björn Hedberg, har varit på resa söderut och besökte då några fyrar som han skickade bilder på. Kanske ger fyrarna några av er en aha-upplevelse eftersom ni varit där eller också aha för att det kan vara ett mål att ta sig en titt på om tillfälle ges.

Björn på resa

Fyrens namn är "**Phare de la Pointe de la Croisette**", också känd som "**Phare du Port de Cannes**". Den ligger vid inloppet till hamnen i Cannes, nära den berömda promenaden La Croisette, och är en av de mest igenkännbara fyrarna i området.

Historik och Beskrivning

Fyren är belägen på Pointe de la Croisette, som är en liten udde som markerar början av hamninloppet. Detta är en viktig plats för navigering, eftersom det är här båtar som kommer in i Cannes hamn först siktar fyren.

Phare de la Pointe de la Croisette är en klassisk vit fyr, ofta med röda detaljer, vilket är typiskt för många fyrar i Frankrike. Den har en relativt låg struktur jämfört med andra fyrar, men dess placering gör den mycket synlig för båtar som närmar sig från havet.

Phare de la Pointe de la Croisette vid inloppet till Cannes hamn.

Fyren hjälper till att vägleda sjötrafiken in och ut ur den livliga hamnen i Cannes, som är särskilt aktiv under sommarens högsäsong och under stora evenemang som filmfestivalen i Cannes. Den fungerar även som ett visuellt landmärke för staden.

Modern användning

I modern tid har fyren behållit sin funktion som ett navigationshjälpmedel, men den är också en del av stadens marina landskap. Den bidrar till den pittoreska miljön längs kusten och har blivit en del av den ikoniska utsikten över Cannes från havet.

Cannes är en stad med ett rikt maritimt arv, och fyrarna som omger den spelar fortfarande en viktig roll i att säkra sjöfarten samtidigt som de ger en historisk och estetisk charm till kusten.

Faro di Portofino

Fyren är belägen på yttersta spetsen av en halvö i Tigullio-bukten i Genua, Norditalien. Den byggdes 1917 och är fortfarande aktiv.

Själva fyren har ett vitt kvadratisk torn som är sammanbyggt med en 2 våningars fyrvaktarbostad. Fyrljuset är beläget 40 m över havsytan och är synligt 16 NM. Karaktären är Fl W 5s och fyren drivs av solceller. Skötseln åligger Marina Militare.

Portofino var ursprungligen en fiskeby där många rika slog sig ner och byggde sina lyxvillor. Från hamnen i Portofino är det en trevlig promenad på c:a 20 minuter med fantastiska vyer ut till fyren. Nedanför fyren ligger en restaurang där det finns möjlighet till förfriskning. Orkar man inte gå så finns det möjlighet att ta buss nr 782 eller båtbus nr 1.

Området är mycket populärt för fågelskådning och bästa tiden för besök är juli till oktober.

Portoferraio fyr också kallad ***Faro del Forte Stella***

Fyren är byggd på Capo Bianco utanför Portoferraio på den italienska ön Elba. Portoferraio har en lång historia som hamnstad. Här ligger befästningen Forte Stella.

Den första fyren på platsen uppfördes år 1788 på initiativ av Leopold II av Toscana på den norra bastionen av Forte Stella, det stjärnformiga fort som Cosimo I de' Medici lät uppföra 1548.

Fyren är cylindrisk och byggd av sten och har en höjd över havet på 65 m. Själva fyrtornet är 25 m högt med dubbel balkong och man får gå en spiraltrappa med 80 steg upp till lanterninen. där man har en fantastisk utsikt.

Allt glas är av Bömisk kristall och överst på taket sitter en guldboll med ett kors. Fyren restaurerades 1915.

Fyren drivs huvudsakligen av el och har en 1000W lampa med en reserv på 100W. Linsen är av typ OF 500 och har en räckvidd på 16 NM (reserven 12 NM). Karaktär: Fl (3) W 14s. Fyren är helt automatiserad och sköts av Marina Militare. I fyrtornet finns också en bifyr 60 m ovanför havsytan som visar ett fast rött sken.

Fyren anses vara medelhavets vackraste och mest magnifika fyr, alltså väl värd ett besök.

Björn Hedberg

Årets Internationella fyrdag i Lysekil

Magdalena Skalegård

Tidigare publicerat i Lysekilsposten

"Vi gör ett nytt försök en varm augustikväll med stilla hav som speglar fyrarnas blänk i skymningen". Det sa vi till varandra medan den isande vinden drev oss ner från Vindarnas "grotta" en rejält blåsig kväll i mars i år. Tanken var då som nu att se 15 fyrar tändas i farlederna utanför Stångehuvud.

Så kom augustikvällen med samling vid Svenska Fyrsällskapets beachflagga vid Gullmarsvallen. Någon kom körande ända från Dalsland, andra gick sin sedvanliga kvällspromenad med hunden.

Tillsammans gick vi, 27 personer i gåsmarch upp till Vindarnas "Grotta" i kvällsljuset och snålblåsten. Sydvästvinden klarade inte driva bort kvällsdiset över havet men vi behövde inte vänta länge förrän fyrarnas ledljus började lysa i rött, grönt och vitt. Som sig bör var svepet från angoringsfyren Hållö det starkaste ljuset av dem alla.

Tanken var att vi skulle stå där och njuta av skådespelet, men så här efteråt kommer självrannsakan. Kanske skulle vi gett en kort förklaring av funktionen med lederna och ledfyra för de oinvigda. Det får vi rätta upp till ett annat tillfälle.

I skymningen pratade vi om sjöfolkets öden i kamp mot vinden och hur de som stod på land var maktlösa. Som den augustikväll 1923 då fyra "fröknar" stod vid Vindarnas "Grotta" och såg hur 2 män i segelbåt drogs ned av hög sjö och stark nordvästlig vind. Eftersökningen var snabbt igång men det enda spår man fann var en livboj från båten. En av männen, en tullvaktmästare med stor släkt här i Lysekil, lämnade efter sig hustru och barn.

En annan historia, omöjlig att komma förbi, är den om augustidagarna 1871 då sjöfarare, lotsar och räddningsmanskap kämpade en heroisk kamp i orkanen som drabbade vår kuststräcka. 19 år efter den katastrofen tändes de fyra första ledfyra i leden mellan Lysekil och Smögen.

På vår väg ner för berget så kompenserade naturen oss för snålblåsten. En i det närmaste klotrund och blodröd måne steg upp över horisonten.

Samling i Vindarnas grotta i väntan på att ledfyra skulle tändas.

Stångehuvuds fyr, utsatt för väder och vind, men dagen till ära en solig och lugn plats.

Skymningsspaningen var vår final på Internationella fyrdagen som under dagen markerats med två öppna fyrar. Många lockades att besöka det vita fyrhuset på Stångehuvud och Lysekils senaste tillskott av fyrar, Viken fyr, på Vikenvägen 7. Den fyren stod tidigare på Lilla Köttö och var Sveriges sista gasdrivna fyr. Den är nu en av de 7 fyrar i staden som man kan ta sig till torrskodd.

Göran Winge och Arne Jonsson inne i Stångehuvuds fyr.

Den av Arne Jonsson byggda fyrlyktan.

Vill du läsa om hur fyrlyktan kom till så finns en artikel om detta skriven av Arne Jonsson i Blänket 2021:4.

Redaktören

Internationella fyrdagarna 17 och 18 augusti 2024

Den Internationella Fyrdagen firades första gången år 2002 och firas sedan dess varje år helgen som infaller under den tredje weekenden i augusti. Undantag är några fyrar som firar tidigare då turisterna finns kvar på ön. Storjungfrun firar den söndag som är kyrksöndag och under gudstjänsten stänger man fyren.

Förutom i Sverige firas dagen bland annat i: Australien, Bahamas, Cuba, Danmark, England, Holland, Irland, Mexiko, Polen, Puerto Rico, Skottland, Turkiet, Tyskland, Wales och USA.

Samma helg arrangerar även världens radioamatörer sin årliga fyrradio weekend. Man bemannar då ett flertal fyrplatser runt om i världen med radioamatörer som talar med varandra via kortvågsradio. Mottagningen är bra så högt upp i luften. Även i år hade Brätens fyrplats besök av radioamatören Marcus från Falkenberg men även Kungsbacka amatörer kopplade upp sig mot världen. De hade tillsammans upp emot 200 kontakter, de flesta i Europa.

Svenska Fyrsällskapet bildades den 5 oktober 1996 av 25 intresserade fyrentusiaster på Dalénmuseet i Stenstorp. Vi är nu ca 5000 medlemmar. 48 fyrar var öppna. Ett antal fyrar är under reparation och kunde inte öppnas men då kommer de att vara vackra nästa år.

Världens fyrar är unika maritima byggnadsminnen. Deras existens är starkt hotad och med största sannolikhet kommer man aldrig någonsin mer bygga några fler bemannade fyrplatser. Under de Internationella Fyrdagarna försöker därför Svenska Fyrsällskapet, lokala fyrföreningar och myndigheter hålla så många fyrar som möjligt öppna för allmänheten så att människor kan besöka en del av vårt lands unika kulturarv.

Vädret i år bjöd på ömsom sol, moln och dimma. Inga stormar vilket gjorde att det gick att besöka de flesta fyrarna. Dock kunde höga vågor ge svårigheter att komma i land. Några fyrar hade besöksrekord. Göran Lyth på Nordkoster hade sin 25:e Internationella fyrdag och berättade fyrens historia. På Berguddens fyr på Holmön guidade Åke Holmström besökare och gäster i fyrvaktarbostäderna. Ursholmen besöktes av en dotter till en fyrmästare som berättade spännande historier från början av 60-talet. I Grynge fiskeläge på Gotland framförde Kräklingbo manskör maritima sånger och sedan tändes de gamla ensfyrnarna som laddats med tjärved från skogar i Gammelgarn. På Hallands Väderö blev det många fina möten med människor som hade anknytning till fyrplatsen. Bland andra en dam på 94 år som hade växt upp på ön med en morfar som fyrmästare. Svenska Högarnas fyr hade sparsamt med besökare då det var en del vind, men många besökare under sommaren. Smygehuk Fyr är öppen varje dag men inte bemannad och det är många vandrare på sydligaste udden så man vet inte vilka som besöker fyren.

Antalet besökare: Finngrundet 1738, Långe Erik (Ölands Norra Udde) 382, Hällö 252, Hanö 245, Falsterbo 245, Långe Jan (Ölands Södra Udde) 203, Bönan 200, Morups Tånge 198, Sandhammaren 182, När 173, Hallands Väderö 163, Stavik 160, Häradsjärn 150, Ulebergshamn 140, Garpen 140, Grynge Gamla ensfyra 135, Ratan Södra 124, Rataskär 114, Brämön 112, Hästholmen 109, Stenkyrkehuk 106, Bråten 94, Segerstad 81, Snurran 75, Huvudskär 75, Nidingen 74, Arholma båk 71, Storjungfrun 69, Ystad 61, Stora Fjäderägg 52, Bergudden 50, Hammarö Skage 48,

Ursholmen 42, Örskär 41, Almagrundet 40, Arkö Båk 40, Djursten 35, Nordkoster 32, Bungeör 29, Agö 22, Hoburg 21, Östergarnsholm 20, Landsort 17, Väderöbod 13, Söderarm 5, Svenska Högarne och Smygehuk okänt antal.

Svenska Fyrsällskapet vill framföra sitt varma tack till alla människor som på ett eller annat sätt varit inblandade i att genomföra fyrdagarna och till Sjöfartsverket som tillät att fyrarna har öppnats. Ett stort tack även till de privatpersoner, föreningar och kommersiella organisationer som har deltagit, ni gör ett fantastiskt arbete. Vi är mycket glada för detta då det sprider ett fyrintresse och en fyrkunskap som ökar möjligheterna till att bevara fyrarna. Med Sveriges långa kust är fyrarna fortsatt viktiga som navigationshjälpmedel, kulturella minnesmärken och vackra utposter i sjö- och havsmiljö. Tack till er alla och hör gärna av er till Svenska Fyrsällskapet med synpunkter.

Ulla Hillberg

Fyrwiki - något för dig?

Javisst! Är du fyrintresserad, och det förmodar jag att du är eftersom du läser detta. Vad är då Fyrwiki? Fyrwiki är Svenska Fyrsällskapets eget och mycket omfattande fyrlexikon. Här kan du få svar på det mesta som gäller fyrar, fyrteknik, fyrliv och mycket, mycket mer.

Fyrwiki låter lite som Wikipedia och lexikonet är uppbyggt enl. samma princip. En av skillnaderna är att här är det bara en enda person som har rättigheten att lägga in material. Detta borgar för att fakta inte förvanskas och att standarden hålls på en hög nivå.

Hur kom då detta enmansverk till? För mer än 20 år sedan satt Leif Elsby och undrade vad *rovolja* egentligen var. En research gjordes och utmynnade i att han skrev ner det på papper. Det ena gav det andra och när lexikonet omfattade ca 1000 A4-sidor övergick Leif till att göra det hela sökbart på Internet. Så skapades Fyrwiki. Efter några år donerade han sitt verk till Svenska Fyrsällskapet men har fortsatt insamlandet av material och byggt vidare. Lexikonet fylls dagligen på med nytt material. Vänliga medlemmar i föreningen skickar fyrbilder och annat material som sedan läggs in och i de flesta fall kompletteras med text. En del har blivit så fascinerade att de reser runt och fotograferar fyrar och skickar in.

I Fyrwiki, som omfattar inte bara svenska utan också danska, norska och finska fyrar, finns mängder med klickbara kartor som leder dig vidare.

Några kanske reagerar på namnet Leif Elsby och känner igen det. Ja så är det, Leif är min man. Det kan synas att man inte skall skriva om sin eller närståendes insatser men i detta fall tycker jag att vetskapen om Fyrwiki, som används av både myndigheter och privatpersoner och är känt utanför landets gränser, skall spridas så att ännu fler besöker Fyrwiki och därigenom skaffar sig korrekt info från fyrarnas värld.

Maria Elsby
Blänket-redaktör

QR-kod för
Fyrwiki

Dagsutflykt till Hävringe Fyr- och Lotsplats

Ulf Schloss

Programkommitté Stockholm ordnade 2024-06-01 en utflykt till Hävringe Fyr- och Lotsplats, borde egentligen heta Lots- och Fyrplats eftersom det var lotsarna som var först på ön.

Hävringe utgör angöring, eller snarare det fyrskepp med samma namn som tjänstgjorde fram till 1967 då ersatt med kassunfyren Gustaf Dalén, till hamnarna i Nyköping, Oxelösund och Norrköping.

Kassunfyren Gustaf Dalén

Väderleksutsikterna i början på veckan var heldagsdimma. Inte riktigt vad man hoppats på, men vi hade vädergudarna med oss och lördagen bjöd på strålande solsken och inte en krusning på havet.

20 förväntansfull deltagare embarkerade dels vår guide för dagen Bo Holmströms båt, dels en inhyrd lokal taxibåt. Bo är fritidsboende på Hävringe och kan dess historia på sina fem fingrar.

Efter en liten avstickare förbi den charmiga fyrplatsen **Femörehuvud** sattes kurs mot **Hävringe**. Fyrarna **Grässkären** och **Kopparnageln** passerades. Att det behövs fyror, bojar och andra hjälpmedel såväl som lotsning i dessa farvatten framgår med all tydlighet efter en blick i sjökortet.

Det trånga hamninloppet vållade inga problem men man kan ju föreställa sig hur det kan vara när stormarna viner och sjön bryter in.

Femörehuvud

Kopparnageln

Hävringsbåken

Hävringsbåken domineras av den pampiga **båken** från 1753 och fick genom lotsarnas försorg först 1879 en sideralskenskenspegelapparat med en envektig fotogenlampa.

Vi samlades alla uppe i båken där Bo berättade initierat om dess och Hävrings historia.

Hävrings Övre

Bostadshuset

Efter en kortare promenad då den 22 m höga fyren **Hävringe Övre** passerades kom vi fram till det ursprungliga bostadshuset från 1891 där det 10,7 m höga fyrtornet var en integrerad del av huset.

Vi togs emot av Gusten Wennersten boende i huset sedan många år som berättade initierat om husets/platsens historia, fyrmästarna som tjänstgjort och bebott huset (nära till jobbet) m.m. 1948 monterades fyrtornet ner och ersattes av den nya fyren.

Att om möjligt kunna besöka anföringsfyren Gustaf Dalén är ett måste, det var möjligt och ett antal av oss tog vara på möjligheten, en mäktig upplevelse att komma så nära att man nästan kunde röra vid

denna eleganta koloss som för övrigt var ett uppskattat tillhåll för diverse fåglar uppe på helikopterplattan.

Helikopterplattan på Gustaf Dalén är en omtyckt utsiktsplats av måsarna.

En spännande och intressant dag var till ända och det var dags att återvända till Oxelösund.

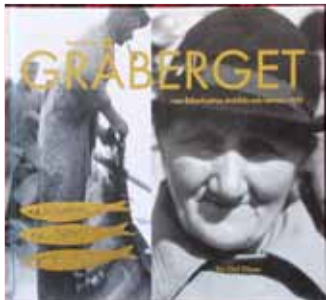
Ett stort tack till Bo och Gusten som starkt bidrog till att göra dagen till ett oföglömligt minne för oss deltagare.

Boktips

Hemma vid GRÅBERGET - om fiskarhustrun Anhilda och hennes värld

Av Per Olof Olsson

"Sverige lär vara det land i världen som har flest öar, och den här berättelsen kunde ha handlat om vilken skärgård som helst." Ja så börjar boken som är en berättelse från Bönan och Limö i Gävlebukten. En berättelse som är vävd kring huvudpersonen Anhilda Sjölin och hennes släktingar. Släktingar som var fiskare, fyrvaktare, lotsar, sjöräddare och tullare. Detta är en bok som är skriven med värme och vittnar om att författaren tycker väldigt mycket om sin hembygd och dess historia. En bok som skildrar livet som det levdes i ett

kustsamhälle under Anhildas livstid (1877-1966). Man var fattig och hade många barn men såg ändå positivt på livet och var ganska nöjd fast det var slitsamt.

Flera kapitel ägnas åt fyrplatslivet på Bönan, Limö, Eggegrund och Understen. Den kända fyrsläkten Hörlin finns med. Augusta Hörlin, som var gift med fyrmästare Gustaf Hörlin, var syster till Anhilda Sjölin (f Söderhäll).

Boken är välskriven och man läser den med stor behållning från pärm till pärm. Den är rikt illustrerad med många bilder från bl.a. släktarkiven. Den innehåller förträffliga källanvisningar och en utförlig släkttavla, vilket kan vara till god hjälp för att orientera sig.

Det är en inbunden bok på 288 sidor, format 200 x 220 x 27 mm, vikt 1003 g. Förlag: Gästriklands Kulturhistoriska Förening. ISBN 9789198749656. Priset på t.ex. Bokus är 325 kr inkl. frakt.

Redaktören

Har du tillfälle

så missa inte att delta i de utflykter till olika fyror som våra programkommittéer anordnar. Du får inte bara uppleva fyren och den vackra naturen runtomkring utan blir oftast guidad av en kunnig person som berättar platsens historia och dessutom träffar du andra fyrintresserade.

Redaktören

Fyrnytt

Blir det landstigningsförbud på Söderarm?

Ja det är frågan. Vad kommer att hända på Söderarm? Kommer omvärldsläget att påverka den turist- och konferensanläggning som Annagret Andersson bedrivit på ön sedan 21 år? I Norrtälje Tidning kunde man läsa att så är fallet. Fr.o.m. 2026 återtar Försvarmakten herraväldet över Söderarm som ligger på ön Torskär. Innan dess skall Fortifikationsverket som är ägare till ön anpassa husen. Konferensverksamheten kommer att vara kvar fram till detta årsskiftet.

Söderarm har ett strategiskt läge och Försvarmakten måste se om sitt hus. Detta medför inte bara att turist- och konferensanläggningen måste läggas ner utan även att de bofasta får lämna sina hem. Det hela är förståeligt men djupt tragiskt för de som drabbas. På förfrågan varför har svaret blivit "*Hemligt*"

Vid samtal med Försvarmakten framkommer det att Söderarms skjutfält och ön Torskär kommer att klassas som skyddsobjekt och därmed blir det tillträdesförbud för allmänheten. För att citera presstalesmannen: "*Försvarmakten har en uppgift från riksdag och regering att på bästa sätt förbereda oss på att försvara Sverige och det uppdraget väger tyngre.*"

Insänt av *Ingela Örtendahl*

Utdrag ur "*Nyhetsbrev för Morups Tånge fyr*"

Magasinet färdigt

Vi är nu klara med renoveringen av det mellersta av de tre husen vid fyren. Vi har valt att kalla det *Magasinet* då det en gång tjänade som magasin till fyren där man bl.a. förvarade bränslet till fyren innan den elektrifierades.

Vi har först lagt isolering i väggar och tak och därefter klätt dessa med träpanel i form av liggande råspont. Vi har också satt in två

fönster mot havet med kommunens goda minne, eftersom de äger huset. Kommunen har även låtit installera elkontakter och belysning i taket. Även ett el-element är installerat för att ge lite värme under vintermånaderna.

Huset kommer i första hand att användas för att sälja biljetter till besökare i fyren samt för att saluföra våra presentartiklar. Eventuellt även för att ordna mindre utställningar i en del av utrymmet.

Värnet intill fyren

När vi nu blivit klara med Magasinet har vi kunnat ta tag i byggandet av rasskydd kring entrén till värnet. Först när detta är klart kan vi ha värnet öppet för besökare i anslutning till att vi har visningar av fyren.

Det är tack vare ett bidrag från Framtidsbanker (Falkenbergs Sparbank) på 50.000 kr som det blivit möjligt för oss att förverkliga detta projekt.

Konstruktionen av rasskyddet kommer att bestå av ett 1 meter högt och 4 meter långt betongblock på ömse sidor om entrén nedtill. Dessa byggs sedan på med en träkonstruktion som skall hålla rasmassorna på plats upp till 2 meters höjd närmast schaktet där ingångsdörren sitter.

Om vädergudarna är vänliga mot oss under hösten hoppas vi bli klara innan vintern kommer. Annars skall vi definitivt vara klara till första visningen nästa år som är på Påskdagen.

Per Mattsson

Lägesrapport: *Fyrrenoveringar och fyrutställningar*

Vinga: Båken är nymålad.

Tistlarna: Fyren är nyrenoverad. Det är inte möjligt att renovera linsen så att den roterar. Ljuset finns nu i masten.

Landsort: Toppkonen är nymålad. Fyrutställningen är under uppbyggnad och beräknas vara klar våren 2025.

Grönskär: Här har Skärgårdsstiftelsen gjort en utställning i krutboden.

Söderarm: Försvarsmakten tar 2025 över allt utom fyren som ägs av Sjöfartsverket.

Utklippan: Den trasiga elkabeln kommer att bytas våren 2025.

Ölands Södra Udde: Det finns en utställning i trappan upp i fyren. Ytterligare utställningsmaterial står packat och klart för avhämtning på Karlsro i Norrköping. Fågelskådarna guidar i fyren.

Ölands Norra Udde: Maskinboden skall bli utställningslokal. Material står packat och klart för avhämtning på Karlsro i Norrköping. Fyrplatsen har fina informationsskyltar.

Tokenäs (på Öland) Fyrplatsen är liten men har många besökare. Informationsskyltar saknas helt.

Hoburg: Fyrplatsen har en fin utställning. Fyrguider finns under sommarmånaderna.

Stora Karlsö: Fyren är under renovering som skall vara klar 2025. Den roterande linsen skall då tillbaka igen. Finns en pall med fyrmaterial som väntar i Karlsro.

Fårö: Maskinboden är färdigrenoverad. Uppbyggnaden av en utställning är stoppad då fyrbostäderna skall renoveras. Efter detta är det bara att sätta dit utställningen.

Bönan: Det finns ett litet museum som kan förbättras under kommande vinter/vår.

Bjuröklubb: Den nyrenoverade fyrplatsen är ett stort besöksmål.

Mälarfyrrar: Fyrarna rivs och ersätts av nya av Litus-typ.

Jan Olsén

Berättelsen är hämtad ur Carsten Petersons bok "Händelser". Han har under sitt yrkesverksamma liv arbetat inom skilda områden och under många år varit anställd vid SMHI:s oceanografiska avdelning och varit befälhavare på undersökningsfartyget Sensor. Carsten Peterson är sekreterare i Klubb Maritim i Oxelösund.

Svenska Högarna och kroppen

Carsten Peterson

Vi kom med undersökningsfartyget Sensor från jobb i haven vid Forsmarks kärnkraftverk och var på väg söderut. Det var mitt på 80-talet, det var sent i september, förmiddagen var solig och havet blankt som en spegel. Vi var två ombord och målet var Oxelösund för undervattensarbeten vid fyren Gustaf Dalén dagen efter.

Under natten hade vi legat vid Simp-näsklubb, vid lotsarnas och fyrmännens brygga och gjorde nu ett strandhugg på den ytterst belägna ön i Stockholms skärgård, Svenska Högarna. Vi förtöjde längst in i viken på den ostliga sidan av Storön. Det var annalkande höst, havet låg som sagt spegelblankt och det märktes en härlig friskhet i den klara luften. Det kändes tomt på ön och det var tyst, inte ens vinden upphov något ljud. Vi strosade omkring en stund, passerade förbi trojaborgen, den mäktiga stenlabyrinten och gick sedan bort till fyren, och upp i den. Vi antog att tillsynsmannen befann sig i ett av boningshusen. Kanske var han ensam, kanske sov han efter idogt nattarbete och vi ville förstås inte störa. Vi tittade oss omkring över det stora och alldeles lugna havet, över det vidsträckta skärgårdsområdet och relativt stora ön vi befann oss på.

Länsstyrelsen skriver att ögruppen är Stockholms skärgårds yttersta utpost mot Östersjön. Svenska Högarna karaktäriseras av karg utskärgårdsnatur med kala renspolade hållar. Jättegytor, hållkar och isräfflor finns i området. Träd

och buskvegetation förekommer endast sparsamt i de mest skyddade lägena. Markvegetationen utgörs huvudsakligen av en örtrik rished. Svenska Högarna har en mycket intressant fågelfauna, framför allt på öarna Kalken och Lillö, med för länet mindre vanliga arter som t.ex. grågås, tordmule, sillgrissla och labb. Området utgör en av länets förnämsta sträcklokaler för flyttfågel. Svenska Högarna var förr en fiskehamn och är sedan gammalt en fyrplats.

Då vi stod där högst upp vid lanterninen hörde vi ljud nerifrån och såg en man på väg mot fyren. Vi gick sakta ner för trappan för att möta honom. Det var en av tillsyningsmännen, ett bekant ansikte för kollegan Björn. Mannen kom uppför trappan och vi möttes halvvägs uppe i fyren. Han hälsade bekant på Björn och av någon anledning blev vi sedan stående i trappan och pratade. Det fanns ett litet fönster alldeles intill där vi stod, så vi såg varandras ansikten men knappt mer.

Jag har alltid förundrats över att vi stod kvar där uppe i trappan och avhandlade det som var än mer av förundras över.

Tillsynsmannen, som jag glömt namnet på, berättade mycket målande om en händelse som skett under eftersommarren.

Han hade varit på väg till fastlandet med ett sällskap fågelskådare i båten och vid en sväng på en av fjärdarna hade han på ganska nära håll sett en kropp hänga över en klippa i vattenbrynet på en liten ö. Han förstod av den underliga ställningen att det var ett lik som spolats upp och misstänkte att det var den kropp han hört talas om några dagar tidigare. Han tog ett beslut att först sätta iland de ombordvarande innan han återvände till platsen. Ingen ombord verkade ha sett kroppen.

Han kontaktade polisen och gav position, och fortsatte mot land. Då han återvände hovrade en helikopter över platsen, men kroppen var försvunnen. Uppslukad av havet. Det mörknade och sökandet avbröts.

Några veckor senare var han på väg in till fastlandet igen och hade just rätat upp båten efter en gir, då han såg en kropp ligga uppspolad på en liten sandstrand på en av de yttersta öarna. Han stoppade och gick iland, ringde polisen och satte sig bredvid den döde. Nu skulle inget kunna ske med honom, tänkte han. Jag sitter kvar. Han såg att det var en mansperson och konstaterade att huden var som pergament, och att båda händerna var borta. Till synes avskavda vid fästet till underarmarna. Han satt där tills polisen kom ut tillsammans med kustbevakningen.

Björn tittade på berättaren, nickade lätt i det skumma ljuset och sa: Jag känner till det här. Det måste vara den kropp som jag för en tid sedan gjorde beräkningar på, hur den skulle ha förflyttat sig med avseende på vindar och strömmar i de här farvattnen. SMHI:s oceanogra-

fer fick en beställning av polisen och vi gjorde en trajektorieberäkning, som ledde till det område där du hittade mannen. Otroligt.

Det kändes ödesmättat i trappan i den gamla Heidenstamfyren. Vi stod tysta en stund. Jag stirrade ut genom det lilla fönstret och förstod att jag upplevt något som skulle komma att stanna i minnet för all framtid. Det blev en upplevelse, en händelse som kan dyka upp i minnet ibland och då ser man framför sig den något annorlunda mötesplatsen samt den föreställning man gjort sig av mannens berättelse.

Vi avböjde kaffe, hänvisade till nytt jobb längre söderöver och tog farväl. Vi backade ut ur den lilla smala viken och satte kurs mot Landsort. I sydost hade en molnbank börjat växa upp och en lätt krusning förmärktes på vattenytan. Björn gick ner och lagade till en utsökt spagetti bolognese medan jag körde. Sedan la vi oss stilla och drev en stund medan vi åt. Tankarna var kvar ute på ön och på den märkliga händelsen med mannen i vattnet.

Vem han var fick vi aldrig veta.

SMHI:s undersökningsfartyg - U/F Sensor

Hanö fyrplats

Vid Hanö fyr är det inte ovanligt att det sätts rekord. Då brukar det handla om vindrekord uppmätta vid SMHI:s väderstation. Kraftigast uppmätta vindby vid en kuststation var Hanö 3 december 1999 med 43m/s.

I år var rekordet av ett annat slag och siffrorna lite högre, nämligen 52. Det var antalet utländska besökare på årets fyrdagarna som var fördelade enl. följande.

Från: Tyskland 30 bes., Danmark 9 bes., Storbritannien 3 bes., Norge 1 bes. Belgien: 4 bes., Polen: 2 bes. och Österrike: 3 bes.

Vi är oerhört glada att så många utländska besökare hittade till Hanö fyr. Det visar att Internationella Fyrdagarna är viktiga och ett bra sätt att skapa intresse för våra fyrar.

Marianne Holm
Hanö Fyrförening

Stämmer dina kontaktuppgifter i medlemsregistret?

Medlemsregister skall vara aktuellt annars går det inte att lita på. Vi vet inte om du ändrat adress eller andra kontaktuppgifter om du inte talar om det.

Fel adress kan göra att du inte får Blänket, fel mailadress att vi inte når dig.

Anmäl därför snarast eventuella ändringar av kontaktuppgifter till Svenska Fyrsällskapet, e-post medlem@fyr.org eller tel. 08-710 3333.

Redaktören

Till Esbjörn Hillbergs Minne

Svenska Fyrsällskapet har beslutat att inrätta projektbidrag till minne av dess grundare Esbjörn Hillberg. Syftet med bidragen skall vara att främja bevarande, tillgänglighet och kunskap kring svenska fyrar och fyrväsende. Två typer av penningbidrag kommer att delas ut, anslag eller stipendier.

Anslagen kommer att delas ut till ideella fyrvårdare och avser t.ex. bildandet av fyrvårdande föreningar, reparationsarbeten på fyrar, sjömärken och fyrutrustning, göra fyrar tillgängliga och andra ändamål som styrelsen finner lämpliga för att stödja Fyrsällskapets syfte.

Stipendier utdelas till enskilda personer som avser att göra forsknings- och faktainsamling kring fyrar och fyrliv. I samtliga fall gäller att fyrarna skall vara tillgängliga för besök av fyrintresserade och/eller vara till nytta för sjöfarande. Resultat från forskningsarbeten skall göras allmänt tillgängliga.

Ansökan skall innehålla redovisning av det planerade arbetet, dess ekonomi och eventuella bidrag från annat håll. Ansökan bör också innehålla en redovisning av den sökande organisationens eller individens tidigare verksamhet. **För att erhålla penningbidrag krävs medlemskap i Svenska Fyrsällskapet.**

Har du några frågor? Kontakta:

Ulf Schloss, tel: 0704 - 67 24 73,
e-post: ulf.schloss@telia.com.

eller

Christian Lagerwall, tel: 0723 - 15 16 76,
e-post: christianlagerwall@gmail.com

Ansökningar kan lämnas när som helst men behandlas två gånger årligen, i april och oktober.

Ansökan skickas till:

Svenska Fyrsällskapet, Box 1158, 131 27 Nacka Strand, e-post: info@fyr.org.

Styrelsen

Klubbmärken, tröjor, m.m.

Du kan beställa nedanstående artiklar genom att kontakta Ulla Hillberg på email: ulla@hillberg.com alternativt tel. 031-972148. Betala sedan in pengarna på vårt Bankgiro 5441-3174 och skriv på talongen vad du beställt.

Porto inom Sverige är inkluderat i alla priser men för endast ett exemplar per artikel.

Båtflagga med Svenska Fyrsällskapets logo, 31 x 20 cm, 230:- (tilläggsporto utrikes 20:-)

Om fyrar - de Pharis, en översatt avhandling på latin från 1722, pris 110:- (tilläggsporto utrikes 40:-)

Fyrkortlek svenska fyrar, 52+3 kort, pris 75:-, (tilläggsporto utrikes 10:-)

Klubb nål i emalj med logo, 50:- (tilläggsporto utrikes 10:-)

Tygmärke broderat (6 cm högt) logo, 60:- (tilläggsporto utrikes 10:-)

Bokmärken av tjock papp, 6 olika med 2 fyrar på varje, 30:- för alla 6 (tilläggsporto utrikes 10:-)

Keps, marinblå, broderad logo, 200:- (tilläggsporto utrikes 25:-)

Åter i lager

T-shirt, vit, transfer logo vänster arm, dam (XXL), herr (XL), 160:- (tilläggsporto utrikes 20:-)

Piké-tröja, marinblå, broderad logo vänster arm, dam (XL, XXL), 285:- (tilläggsporto utrikes 25:-)

Fyrböcker utgivna av Svenska Fyrsällskapet

Jubileumsbok 20 år, 192 sidor, c:a 170 bilder, hård pärm, ISBN 978-91-85581-77-1, pris 250:- (tilläggsporto utrikes 50:-)

Fyrhandbok, 320 sidor, 450 bilder, hård pärm, 116 svenska fyrar, ISBN 978-91-975819-1-2, pris 180:- (tilläggsporto utrikes 50:-)

OBS! Höjda priser beror på portohöjningar.

Hur blir jag medlem i Svenska Fyrsällskapet?

Vi vet att Blänket studeras av flera som inte är medlemmar i Fyrsällskapet. Många hör av sig för att fråga hur man blir medlem och om det är några speciella krav. Naturligtvis inte! Människor är intresserade av fyrary och Svenska Fyrsällskapet är en allmännyttig ideell förening som är öppen för alla.

Om du vill bli medlem skall du gå in på www.fyr.org och fylla i "Medlemsansökan" som du finner under "Bli medlem" alternativt maila oss på medlem@fyr.org eller ring oss på tel 08-710 3333. Därefter sänder vi en faktura till dig där det står ditt OCR/referensnummer. Inbetalning görs på bankgiro nr 5401-9344. Skriv även ditt OCR/referensnummer på inbetalningen. Årsavgift för enskild medlem är 200:-, för företag 1000:- och för föreningar 250:-. Majoriteten av medlemmarna är enskilda personer intresserade av fyrary och fyryhistoria.

Som medlem får du vår mycket uppskattade tidning Blänket i färg fyra gånger per år. Tidningen är fylld med många intressanta och rikt illustrerade artiklar och nyheter om våra fyrary.

När du har betalt din medlemsavgift sänder vi dig ett välkomstbrev innehållande våra klisterdekalers, det senaste numret av Blänket samt det senaste numret innehållande verksamhetsberättelse, etc.

Vi arrangerar årligen 25-30 föredrag samt kortare och längre fyryresor. Du är mycket välkommen som medlem och att delta i våra aktiviteter som du också kan läsa om på vår hemsida www.fyr.org.

Hur gör man för att få en artikel publicerad i Blänket?

Jo, du kontaktar redaktören (kontaktuppgifterna står på omslagets insida) via brev, telefon eller mail. Manuskripten kan vara i elektronisk form eller handskrivna. Det gör inget om det finns stavfel eller att grammatiken haltar något. Det ordnar sig, huvudsaken är innehållet. ***Artiklar i elektronisk form skall lämnas som icke låsta Word-filer. Eventuella bilder skickas separat antingen som papperskopior (som Du får tillbaka efter skanning) eller som jpg-filer.*** Bilderna måste ha en upplösning som är godtagbar för tryckning, c:a 300 dpi.

Redaktören bedömer om och när en artikel skall publiceras. Då artikeln accepterats startar en brev-/mailväxling till dess att vi båda är nöjda med resultatet.

Det är väsentligt att aviserings- och manusstopptiderna hålls. Tro det eller ej men varje tidning innebär flera månaders arbete innan den går i tryck.

Först till kvarn så var ute i god tid.

Maria Elsby
Redaktör

Svenska Fyrsällskapet

Organisations nr: 802439-0216 Hemsida: www.fyr.org E-mail: medlem@fyr.org
Tel: 08-710 3333 BGnr: 5401-9344 (medlemsavgifter) BGnr: 5441-3174 (övrigt)
Bic/Swift: HANDSESS IBAN: SE30 6000 0000 0005 0942 0818

Styrelse

Ordf. Jan Olsén, Boda Byväg 13, 139 90 Värmdö, tel. 0706-223137
v.Ordf. Ulf Schloss, Alphyddevägen 8, lgh 1404, 131 35 Nacka, tel. 0704-672473
Sekr. Björn Hedberg, Sankt Sigfridsg 83B, lgh 1302, 412 66 Göteborg, tel 0705-335822
Kassör Ann Holmdahl, Höggeröd 305, 473 92 Henån, tel. 0703-539550
Marie Cervin, Bommen 11, 439 94 Onsala, tel. 0704-700771
Anki Egelberg, Vipemöllevägen 113, 224 66 Lund, tel. 0705-118919
Leif Elsby, Terrassvägen 3, Stockevik, 451 78 Fiskebäckskil, tel. 0523-22139
Hans Falk, almagrundet@bahnhof.se, tel. 0706-935011
Christian Lagerwall, Hörngatan 20, 602 34 Norrköping, tel. 0723-151676

Blänket - Redaktion

Redaktör Maria Elsby, Terrassvägen 3, Stockevik, 451 78 Fiskebäckskil, tel 0523-22139
mobil: 0707-804375, e-mail: maria.elsby@gmail.com
Leif Elsby, Terrassvägen 3, Stockevik, 451 78 Fiskebäckskil, tel. 0523-22139

Hemsida/Sociala medier

Ann-Louise Gustavsson, Hagbyvägen 11, 184 44 Åkersberga, tel. 0702-254340
e-mail: a-lo@telia.com

Fyrlexikon/Fyrwiki

Leif Elsby, Terrassvägen 3, Stockevik, 451 78 Fiskebäckskil, tel. 0523-22139,
mobil 0708-664972 e-mail: leif.e.elsby@gmail.com

Fyrpersonal

Maria Elsby, Terrassvägen 3, Stockevik, 451 78 Fiskebäckskil, tel 0523-22139
mobil 0707-804375, e-mail: maria.elsby@gmail.com

Internationella fyrdagen

Anki Egelberg, Vipemöllevägen 113, 224 66 Lund, tel. 0705-118919
email: egelberg@telia.com

Programkommitté Ostkust

Sammank. Jan-Bertil Sölvín, j.solvin@outlook.com, tel. 0734-445915
Marianne Brus, Bjurövägen 21, 742 96 Gräsö, tel. 0708-187897
Hans Falk, almagrundet@bahnhof.se, tel. 0706-935011
Christer Nettelblatt, Högbergsg. 83 lgh 1404, 118 54 Stockholm, tel 08-642 1776
Christian Lagerwall, Hörngatan 20, 602 34 Norrköping, tel. 0723-151676
Ulf Schloss, Alphyddevägen 8, lgh 1404, 131 35 Nacka, tel. 0704-672473
Anders Unosson, Splitsvägen 6, 139 55 Värmdö, tel. 0706-295786

Programkommitté Väst kust

Samman. Marie Tilosius, Båtsman Lustigs gata 32, 422 57 Hisings Backa, tel 0705-545151
Ann Holmdahl, Höggeröd 305, 473 92 Henån, tel. 0703-539550
Göran Sembo, Rörviksgatan 35, 421 65 Västra Frölunda, tel 0704-449843

Programkommitté Gotland

Samman. Göran Storm, Lau Gumbalde 178, 623 62 Ljugarn, tel. 0705-601190
Gunnar Sillén, Storgatan 72, 624 48 Slite, tel. 0705-822422

Programkommitté Syd

Samman. Gay Thelander, Bagarevägen 14, 294 38 Sölvesborg, tel. 0768-464827
Fleming Eklund, Svartgränd 2, 271 43 Ystad, tel. 0705-180671
Anders Mårtensson, Tegnérsgatan 16, 392 54 Kalmar, tel. 0708-675927

Revisorer

Revisor Ulf Sörvik, Mölndalsvägen 27, 412 63 Göteborg, tel. 0736-731030
Revisor Johan Rosén, Doktor Forselius gata 26, 413 26 Göteborg, tel. 0706-101219
Rev.suppl. Kenneth Odéus, Prinsgatan 3, 413 05 Göteborg, tel. 0705-680859

Valberedning

Samman. Vakant
Vakant
Marie Tilosius, Båtsman Lustigs gata 32, 422 57 Hisings Backa, tel 0705-545151

Valberedningens sammansättning kommer att ändras!

Medlemsavgifter för 2024 och 2025

Om du vill bli medlem skall du gå in på www.fyr.org och fylla i Medlemsansökan som du finner under "Bli medlem" alternativt maila oss på medlem@fyr.org eller ring oss på tel. 08-710 3333. Därefter sänder vi en faktura till dig där det står ett OCR/referensnummer vilket du skall ange när du betalar.

Medlemsavgifterna är:

Enskild medlem bosatt i Sverige	200 kr
Ideell organisation i Sverige	250 kr
Företag/Myndighet i Sverige	1000 kr
Medlem bosatt utomlands	Addera 100 SEK till avgifterna ovan

Medlemsavgift inbetalas på Bankgiro konto nr 5401-9344. Glöm ej att ange ditt OCR/referensnummer du fått.

Medlemmar bosatta utomlands kan betala via IBAN: SE30 6000 0000 0005 0942 0818
Bic/Swift-code: HANDSESS.

Medlemsavgift som betalas efter 1 oktober ett år gäller även för nästa år.

Landsorts fyr 2012
Foto: Magnus Rietz